

मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

छिटो र सर्वाधिक बित्री हुने

जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

जनकपुर
टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५९११०१
विज्ञापनको लागि मात्र
jtodaynews@gmail.com

वर्ष २७ • अंक ४३ • २०८२ साल असार १८ गते बुधबार (2 July, Wednesday, 2025) • पृष्ठ ८ • मूल्य रु. ५१-

जनमतमा दाजु उपाध्यक्ष, संसदप्रति उदासीन

‘मलाई अदालतमाथि विश्वास छ’ विना प्रमाण तथा संवैधानिक आधार विना नै आफूमाथि लाञ्छना

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा.सी.के.राउतले आफ्ना दाजु डा.जयकान्त राउत (जेके राउत)लाई पार्टीको उपाध्यक्ष बनाएका छन् । जनमत पार्टीको केन्द्रीय समितिको वरियतामा अध्यक्ष सीके राउतपछि जेके राउत भएका छन् । उनी यस अघि केन्द्रीय सदस्य मात्र रहेका थिए । अध्यक्ष राउतले उपाध्यक्षमा दाजु जेके राउतसँगै दानबहादुर चौधरीलाई पनि उपाध्यक्ष बनाएका छन् । जनमत पार्टी स्थापना भएदेखि हालसम्म महाधिवेशन भएको छैन । अध्यक्ष राउतले चाहेको बखत आफू खुशी पदाधिकारीबाट हटाउने र थप्ने गर्दै आएका छन् । जेके राउत र दानबहादुर चौधरीलाई पार्टीको स्थायी समितिको बैठकबाट मनोनयन गरिएको प्रवक्ता डा.शरद यादवले जनाएका छन् । योसँगै पार्टी उपाध्यक्षको संख्या ७ पुगेको छ । तर त्यस मध्ये एकजना निलम्बित छन् । गत आम निर्वाचनमा जेके राउत प्रतिनिधि सभा सदस्यमा सप्तरी जिल्लाबाट पराजित भएका थिए । उनी जनमतको कोटाबाट राष्ट्रिय योजना आयोगको सदस्य बनेका थिए । अध्यक्ष राउतको पारिवारिक विवादको मुख्य कारक जेके राउत रहेको आरोप लाग्दै आएको

छ । राउतकी श्रीमतीले नै जेके राउतको कारण समस्या आएको सार्वजनिक रुपमा नै बताएकी थिइन् । जनमत पार्टीको १७ सदस्यीय सचिवालयमा राउतको प्रस्तावमा 'हुन्छ' भनेर मात्र बाँकी रहेका छन् । असार १ गते मधेश प्रदेशको बजेट प्रदेश सभामा प्रस्तुत भएको नवौँ दिन रातो किताब सार्वजनिक भएसँगै सरकारको नेतृत्व गरिरहेको जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा.सीके राउतले सार्वजनिक रुपमा नै चरम असन्तुष्टि व्यक्त गरेका थिए । उनले सरकारमा रहने नरहने विषयमा समेत सोच्नु पर्ने अवस्था आएको बताएका थिए । त्यसलगत्तै जनमत पार्टी मधेश प्रदेशको संसदीय दलको बैठकलेपनि बजेट प्रति असन्तुष्टि जनाउँदै केन्द्रीय सचिवालयलाई सरकार सम्बन्धमा निर्णय गर्ने जिम्मेवारी दिएको थियो । हालै अध्यक्ष राउतले सरकार छाड्ने प्रश्न नै नउठ्ने दावीगर्दै सरकारको नेतृत्व समेत परिवर्तन

नहुने संकेत गरेका थिए । संघीयता र मधेशप्रति बहुत इमान्दार भएको दावी गर्ने अध्यक्ष राउतले प्रदेश सभाको बजेट अधिवेशन नै रोकिएको विषयमा कुनै प्रतिक्रिया जनाएका छैनन् । बजेटमा देखिएको चरम असन्तुष्टिलाई सामना गर्न असमर्थ देखिएको सरकारले बैठक नै अनिश्चितकालका लागि स्थगन गराएको छ । विपक्षीले संसदमा अवरोध गर्दा सत्ताधारी दलहरूले सहमति गरेर बैठक सुचारु गर्ने परम्परालाई लत्याउँदै जनमत पार्टी नेतृत्वको सरकारले नै संसद बैठक स्थगन गराउँदै आएको छ । मधेश प्रदेशको अधिकांश बजेट अर्थमन्त्री, नेपाली काँग्रेस संसदीय दलका नेता, एमाले संसदीय दलका नेता रहेका भौतिक मन्त्री र मुख्यमन्त्रीकोमा समेटिएको आरोप छ । सत्ताधारी दलकै सांसदहरूले पनि बजेट संशोधन गर्नुपर्ने दबाव दिन थालेपछि मन्त्रीहरू संसदबाट भाग थालेका छन् ।

पार्टीगत कि व्यक्तिगत भन्दै एसमा विवाद
नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष नेपाललाई पतञ्जली योगपीठ तथा आयुर्वेद कम्पनीले सरकारबाट पाएको हदबन्दी छुट्टाको मुद्दा लगाएपछि पार्टीगत कि व्यक्तिगत भन्ने विषयमा पनि विवाद चर्किएको छ । ०६६/०६७ मा अध्यक्ष नेपाल प्रधानमन्त्री भएका बेला सो जग्गा हिनामिना प्रकरणको निर्णयलाई हाल पार्टीसँग जोडेको भन्दै नेता भलनाथ खनाल, नेतृ रामकुमारी भण्डारीले असन्तुष्टि जनाउँदै आएका छन् । उनीहरूले भण्डाचार अधिवेगको मुद्दालाई पार्टीगत बनाएकाले पार्टीले अघि सारेको 'सुशासन र रोजगारी, समाजवादको तयारी' आन्दोलनलाई असर गर्ने बताएका छन् । समाजवादीले सुशासनको मुद्दा लिएर आन्दोलन गर्ने निर्णय समेत गरेको छ । नेपाल पक्षका नेताहरूले भने पतञ्जली जग्गा प्रकरणमा मुद्दा चलाउनु सरकारको प्रतिशोधको रूप देखिएको भन्दै पार्टीले प्रतिवाद गर्नुपर्ने तर्क गर्दै आएका छन् । उनीहरूले मुद्दा दायर भएपछि पार्टीले प्रतिवाद गर्ने निर्णय पनि गरेको थियो । नेपाललाई जेट २२ मुद्दा दायर भएपछि उनीसमू नैतिकताको प्रश्न उठ्यो । मुद्दा दायर भएलगत्तै उनी प्रतिनिधिसभा सदस्यबाट निलम्बन भए । २०६४ को पहिलो संविधानसभा निर्वाचनमा ठुँडै ठाउँबाट पराजित भएपछि नैतिकताका आधारमा राजीनामा दिएका उनले भण्डाचारको आरोप लागेपछि मुद्दाको किनारा नलागेसम्म अध्यक्ष पद छाड्ने अपेक्षा पार्टीभित्र र बाहिर थियो । तर उनले संसद पदबाट निलम्बन भए पनि अध्यक्ष पद नछाड्ने गरी पार्टीमा 'बहुमत' जुटाएका छन् ।

पनि किसिमको गलत रहेको छु भनि आधार र प्रमाण छैन, कुनै कानुनी आधार छैन, संवैधानिक आधार पनि छैन । योग गर्ने राम्रो संस्था छ । सामूहिक निर्णय अनुसार योग संस्थालाई जग्गा बिक्री गरिएको हो । एक टुकामा पनि कानुन विपरीत कार्य भएको छैन । जग्गासम्बन्धी कार्य कारबाही प्रक्रिया पुर्याएर पतञ्जली संस्था आफैले काम गरेको छ । उनले आफूलाई विना आधार र विना प्रमाण तथा संवैधानिक आधार विना नै आफूमाथि लाञ्छना लगाएको दावी गरे । पतञ्जली संस्थाले देशमा दर्जनभन्दा बढी अस्पताल खोलेर सेवामूलक काम गरिरहेकाले सो संस्थाको नाममा कहिकतैले कसैले गलत कार्य नगरेको दाबी अध्यक्ष नेपालले गरे । उनले अहिलेदेखि मिसन ०८४ अनुसार

‘जनमत सँ जनजन धरि’

रेडियो टुडे

९९ मेगाहर्ज

रेडियो टुडे ९९ मेगाहर्ज

समाचार आ मनीरञ्जन ल क निरन्तर १८ घण्टा अहाँक सँग

सुभावा आ प्रतिक्रियाकऽलेल
08१-५२७५५९, ५२३८६७

मिन्सर ५ बजे सँ राति ११ बजे धरि

मधेश प्रदेशको राजधानी सांस्कृतिक नगरी जनकपुरधाम स्थित होटल

ANJANI SUITE

सम्पर्क
८८५४०३०५०१, ८८५४०२७५८१
हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर,
जनकपुरधाम-८, धनुषा

विशेषताहरू

- ◆ लक्जरीयर्स रुमहरू
- ◆ ठूलो पार्किङ्ग
- ◆ जनकपुरधामको रमणीय दृश्य देखिने रुफटप रेष्टुरेन्ट
- ◆ EV चार्जिङ्ग स्टेशनको व्यवस्था
- ◆ मल्टीक्यूजन रेष्टुरेन्ट, पार्टी हल, कन्फेन्स हल
- ◆ विमानस्थलबाट पिकअप एण्ड ड्रपको व्यवस्था

मनसुनका एक महिना: ६७४ घटना, ३१ जनाको मृत्यु, ११२ घाइते

काठमाण्डु । गत जेठ १५ देखि यही असार १६ गतेसम्म ६७४ वटा मनसुनजन्य विपद् का घटना भएका छन् । ती घटनामा ३१ जनाको मृत्यु भएको छ भने ११२ जना घाइते भएका छन् ।
राष्ट्रिय विपद् खोजिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका अनुसार उक्त अवधिमा पहिरोका ८७ घटनामा २५ घरमा आंशिक र ११ घरमा पूर्णक्षति भएको छ । समीक्षा अवधिमा एउटा पुल, सातवटा गोठ र १४ चौपाया मरेका छन् । पहिरोबाट ४ रुई

कोट २१ लाख बराबरको क्षति भएको छ ।
यसैगरी, बाढीका ६४ घटनामा चार जनाको मृत्यु भएको तथा चार जना नै घाइते भएका छन् । बाढीबाट १२३ परिवार प्रभावित भएका छन् । चार वटा घरमा क्षति भएको छ । चर्दयाडका ८२ वटा घटनामा आठ जनाको मृत्यु भएको, २० जना घाइते भएका छन् । हुरीका ४५ घटनामा एक जनाको मृत्यु भएको तथा तीन जना घाइते भएका छन् । विपद्का घटनामा रु २६ करोडको आर्थिक क्षति भएको छ । रासस

पर्याप्त वर्षा नहुँदा सिरहामा रोपाइँ प्रभावित

सिरहा । असारको मध्यसम्म पनि सिरहाका धेरै खेत सुखै छन् । खेत जोतिएको छ, बीउ पनि तयार छ, तर वर्षा नहुँदा रोपाइँ थाल्न नसकेका किसान आकाशतिर हेर्दै पानीको पर्खाइमा छन् । सिँचाइको भरपर्दो व्यवस्था नहुँदा सिरहाका किसान आज पनि आकासे पानीको भरमा खेती गर्न विवश छन् ।
रोपाइँ सकेर हरियाली भइसक्नुपर्ने खेत अझै सुनसान छन् । कहिले वर्षा होला र धान रोपाइँ सुरु गर्न पाइएला भनेर किसानको अनुहारमा चिन्ता झल्कन थालेको छ । वर्षा लागिसकेको भए पनि पर्याप्त पानी नपर्दा उनीहरूको पर्खाइ लम्बिँदै गएको छ ।
“समयमा वर्षा नहुँदा रोपाइँ गर्न पाइएन । पानी परेपछि मात्र काम अधि बढेछ” लहान नगरपालिका-२३ का रामकुमार यादवले भन्नुभयो, “हामी त हरेक बिहान आकाश हेर्छौं । कहिले बादल लाग्छ, कहिले घाम आउँछ । तर, पानी पर्दैन ।” उहाँले रोपाइँका लागि झन्डै दुई बिघा खेत जोतिसक्नुभएको छ, बीउ पनि तयार छ, तर वर्षा नहुँदा

हात बाँधेर बस्न बाध्य हुनुपरेको छ । वर्षा नहुँदा रोपाइँको याम नै खेर जाने चिन्ता बढेको उहाँले बताउनुभयो ।
सिरहालाग्यत तराईका अन्य जिल्लामा अझैपनि अधिकांश किसान आकाशो पानीमै भर पर्ने गर्दछन् । सिँचाइको सुविधा नहुँदा वर्षाको भरमा खेती गर्ने किसानलाई प्रत्येक वर्ष असार महिनामा आकाशले साथ दिने/नदिने कुपले ठूलो प्रभाव पार्छ ।
कृषि ज्ञान केन्द्र सिरहाका सूचना अधिकारी किरण विश्वकर्माका अनुसार जिल्लामा कुल ५४ हजार हेक्टर धान खेतीयोग्य जमिन छ । तर

हालसम्म जम्मा १८ प्रतिशत मात्रै रोपाइँ सम्पन्न भएको छ । उहाँले भन्नुभयो, “अहिलेसम्म भएको रोपाइँ पनि किसानले बोरिङको सहायताले गरेका हुन् ।”
कृषि ज्ञान केन्द्रको आकलनअनुसार केही दिनभित्र पर्याप्त वर्षा नभए बाँकी खेतीयोग्य जमिनमा रोपाइँ गर्ने समय ढिला हुँदै जान्छ । यसको प्रत्यक्ष असर धान उत्पादनमा पर्नेछ । सिँचाइ सुविधा विस्तार, जल सञ्चयन प्रणालीको विकास, र मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित कृषि तालिकाको आवश्यकता किसानले बारम्बार उठाउँदै आएका छन् । रासस

सम्पत्ति शुद्धिकरणसम्बन्धी सचेतना

दुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । सहकारी संघ संस्था सञ्चालक पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई लक्षित गर्दै जनकपुरधाममा एक दिने “सम्पत्ति शुद्धिकरण सम्बन्धी सचेतना गोष्ठी” सम्पन्न भएको छ ।
सोमबार भएको गोष्ठीमा सहकारी प्रणालीमा पारदर्शिता, वित्तीय उत्तरदायित्व र सम्पत्ति शुद्धिकरणसम्बन्धी कानुनी पक्षमा जानकारी प्रदान गरिएको छ ।
सो क्रममा बोल्दै राष्ट्रिय सहकारी महासंघका सञ्चालक सदस्य श्री नथुनी यादवले सहकारीहरूलाई पारदर्शी, विश्वसनीय र कानुनी रूपमा दुरुस्त बनाउने प्रयासमा यस्ता कार्यक्रम सहयोगी हुने धारणा राख्नुभयो । “सहकारी संस्थाहरूले अब पुरानो लयमा मात्र सीमित भएर हुँदैन, कानुनी मार्गदर्शन र आन्तरिक शुद्धताको अभ्यास अनिवार्य छ,” उनले भने ।
त्यस्तै जिल्ला सहकारी संघका अध्यक्ष ध्रुव नारायण यादवले सहकारी क्षेत्रमा देखिएको अनियमितता नियन्त्रण गर्न ‘सम्पत्ति शुद्धिकरण’ सम्बन्धी

चेतना विस्तार गर्नु अहिलेको आवश्यकता भएको बताउनुभयो । “वित्तीय प्रणालीमा पारदर्शिता कायम राख्न सहकारीहरूले थप सजग हुनुपर्छ । यो विषयलाई हल्का रूपमा लिने समय अब सकिएको छ,” उनले भने ।
कार्यक्रममा सहकारी विभागका उपनियन्त्रक ससी लम्सालले सहकारी क्षेत्रको विकासको मूल आधार नै वित्तीय अनुशासन र जवाफदेहितामा रहेको भन्दै यस्ता कार्यक्रमले नीति पालनामा सकारात्मक प्रभाव पार्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।
सहकारी संस्थाहरू जनताको धन र विश्वाससँग जोडिएका संस्था हुन् । त्यसैले जिम्मेवार, नियमनामा आधारित र पारदर्शी कार्यशैली आवश्यक रहेको उनले बताए ।
कार्यक्रममा जिल्ला तथा स्थानीय तहमा कार्यरत सहकारी संघ-संस्थाका प्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू, सोरोकारवाला निकायका व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।
सहभागीहरूले प्रशिक्षणबाट सहकारीको आन्तरिक सुधार, कारोवारको पारदर्शिता तथा कानुनी प्रक्रिया बुझ्न सहयोग पुगेको प्रतिक्रिया दिएका थिए ।

नेपालको कृषि क्षेत्रमा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीका लागि परराष्ट्रमन्त्रीको आग्रह

काठमाण्डु । परराष्ट्रमन्त्री डा आरजु राणा देउवाले नेपालको कृषि क्षेत्रमा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीका लागि विश्वका बहुराष्ट्रिय कम्पनीहरूलाई आग्रह गर्नुभएको छ । राष्ट्रसंघीय कृषि तथा खाद्य सञ्चन, एफएओको रोममा जारी ४४औं महासभाअन्तर्गत मंगलबार आयोजित कृषि तथा खाद्य प्रणालीसम्बन्धी उच्चस्तरीय सत्रलाई सम्बोधन गर्दै उहाँले कृषि क्षेत्रमा लगानी गरेर नेपालका मौलिक एवं विशिष्ट उत्पादनहरूमार्फत विश्व बजारबाट लाभ लिन आग्रह गर्नुभयो ।

मन्त्री डा राणाले भन्नुभयो, “कृषिमा निजी क्षेत्रको संलग्नता बढाउने सरकारको नीति बमोजिम ठूला निजी कम्पनीहरूले कृषिमा लगानी गर्न थालेका पनि छन् । तर पनि ठूलो लगानी तथा कृषिमा आधुनिकीकरणको अभावमा पर्याप्त सम्भावनाका बावजुत पनि नेपालले बृहत मात्रामा कृषि उपजहरू निर्यात गर्न सकिरहेको छैन । हामीलाई यस क्षेत्रमा ठूलो वैदेशिक लगानीको आवश्यकता छ ।”
मन्त्री डा राणाले अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग एवं सहकार्यबाट कृषि क्षेत्रलाई नव्यवर्तन, कृषिमा एआइको प्रयोग, खेती गर्न झोन आदि प्रविधिको प्रयोग गरी कृषिमा आधुनिकीकरण र वैज्ञानिकीकरणका साथ आकर्षक बनाउन नेपाल सरकार लागिपरेको बताउनुभयो ।
उहाँले नेपालमा कृषि पेशा गर्ने व्यक्त अर्थात् किसानलाई अहिले पनि हेर्य दृष्टिले हेर्ने गरिएको यस क्षेत्रको आधुनिकीकरण गरी समयानुकूल विकास गरेर निर्यातमुखी बनाउन नसकिएको बताउनुभयो । उहाँले कृषिलाई मर्यादित र आकर्षक पेशा बनाउनुपर्ने धारणा पनि राख्नुभयो ।
संसद्को कृषि, सहकारी तथा

स्थानमा अर्थात् करिब २३ प्रतिशत रहेको बताउँदै मन्त्री डा राणाले कृषि क्षेत्र अर्फै पनि करिब ८० प्रतिशत जनसंख्याको रोजगारीको माध्यम बनेको चर्चा गर्नुभयो ।
पछिल्लो समय जलवायुजन्य दुष्प्रभावका कारण कृषि क्षेत्रमा नराम्रो प्रभाव पर्दै गएको र नेपालका लागि यो गम्भीर चिन्ताको विषय भएको उहाँले बताउनुभयो ।
गाउँगाउँमा युवा र पुरुष वर्गको अनुपस्थिति का कारण खेतीमा जंगली जनावरहरूको आक्रमण बढ्दा किसानहरू मार्फत पर्नुका साथै मानव वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व पनि बढेको उहाँले उल्लेख गर्नुभयो ।
मन्त्री डा राणाले कृषिलाई शिक्षा, पोषण र स्वास्थ्यसँग सम्बन्ध गरेर अधि बढाउने प्रयास सफल भइरहेको पनि स्पष्ट गर्नुभयो । रासस

संघीय निजामती विधेयकमा बदमासी गर्नेलाई कारबाही गर्नुपर्छ: अध्यक्ष दाहाल

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले संघीय निजामती सेवा विधेयक पारित गर्ने क्रममा गम्भीर षड्यन्त्र भएको बताउनुभएको छ ।
योड कम्युनिष्ट लिग, नेपाल (वाइसिएल) को केन्द्रीय पदाधिकारी बैठकलाई मंगलबार पेरिसडाँडामा सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष दाहालले विधेयकमा चलखेल र छेडखानी गर्ने प्रवृत्तिलाई छुट नसकिने भन्दै छानबिन गरेर कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाउनुपर्नेमा आग्रह गर्नुभयो ।
“परिवर्तनका उपलब्धिहरू उल्ट्याउने षड्यन्त्र हुँदै आएको छ । संघीय निजामती विधेयकमा षड्यन्त्र भएको छ,” उहाँले भन्नुभयो, “यो विधेयकमा कसले बदमासी गर्नु, त्यसको छानबिन गरी, चलखेल तथा छेडखानी गर्ने प्रवृत्तिलाई कारबाही गराउनेतर्फ हामी लागेका छौं ।”

अध्यक्ष दाहालले संविधान र जन्तुको राग-पसिनाबाट प्राप्त उपलब्धिहरूलाई उल्ट्याउने प्रवृत्ति यसआघि पनि देखिएको र अहिले पुनः त्यसको पुनरावृत्ति हुने खतरा औल्याउनुभयो । “यथास्थिति र प्रतिगमन उल्ट्याउने प्रयास भइरहेको अवस्थामा हामीले पार्टीको अभियान रोकेर प्रतिवाद गर्नुपर्छ । अहिले पनि त्यो प्रवृत्ति जारी छ,” उहाँले भन्नुभयो ।
सो अवसरमा अध्यक्ष दाहालले वाइसिएल नेपाललाई पार्टीको विचार, लाइन र विधानप्रति पूर्ण प्रतिबद्धताका साथ अधि बदन आग्रह गर्नुभयो । पार्टीको आठौं महाधिवेशनले पारित गरेको विधान, विचार र लाइनलाई जनतासमक्ष लैजान आवश्यक रहेको उहाँको भनाइ थियो ।
अध्यक्ष दाहालले वर्तमान दिन नसकिने भन्दै छानबिन गरेर कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाउनुपर्नेमा आग्रह गर्नुभयो ।
“परिवर्तनका उपलब्धिहरू उल्ट्याउने षड्यन्त्र हुँदै आएको छ । संघीय निजामती विधेयकमा षड्यन्त्र भएको छ,” उहाँले भन्नुभयो, “यो विधेयकमा कसले बदमासी गर्नु, त्यसको छानबिन गरी, चलखेल तथा छेडखानी गर्ने प्रवृत्तिलाई कारबाही गराउनेतर्फ हामी लागेका छौं ।”

सुरक्षा निकायले न्यून स्रोत र साधनका भरमा काम गरिरहेका छन्: गृहमन्त्री

काठमाण्डु । गृहमन्त्री रमेश लेखकले सुरक्षा निकायले न्यून स्रोत साधनका भरमा काम गरिरहेको बताउनुभएको छ ।
राष्ट्रियसभाको मंगलबारको बैठकमा विनियोजन विधेयक २०८२ अन्तर्गत गृह मन्त्रालयको विनियोजन शीर्षकमाथि राष्ट्रियसभाका सदस्यहरूले गर्नुभएको प्रश्नको जवाफ

आएको उल्लेख गर्दै गृहमन्त्री लेखकले यी कार्यहरू मन्त्रालयको प्राथमिकताका विषय भएको बताउनुभयो । तर यी कामहरूबाट राज्यलाई थप व्ययभार पर्ने हुँदा त्यो हुन नसकिरहेको उहाँको भनाइ थियो । मागहरू क्रमशः सम्बोधन गर्दै जाने मन्त्रालयको नीति रहेको उहाँले बताउनुभयो ।
सुरक्षा निकायको संरक्षा, बढ्दवा

सम्पन्न भइसकेको छ”, उहाँले भन्नुभयो । भूकम्प प्रभावित जिल्लामा अस्थायी आवास निर्माणका लागि हालसम्म जाजरकोटमा रु एक अर्ब ६१ करोड २२ लाख, सल्यानमा रु सात करोड, बाजुरामा रु १० करोड ५० लाख, बझाङमा रु २३ करोड ५० लाख र अन्य विपद् प्रभावित जिल्लामा समेत गरी जम्मा रु तीन अर्ब ९५ करोड ६५ लाख उपलब्ध गराइएको उहाँले सदनलाई जानकारी दिनुभयो ।
गृहमन्त्री लेखकले प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् सामग्री भण्डारण गर्ने गरी गोदाम घरको अवधारणालाई अगाडि बढाएको बताउनुभयो । यसका लागि आवश्यक विपद् सामग्री व्यवस्थापन गर्न प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट पनि सहयोग हुने व्यवस्था मिलाइएको उहाँले बताउनुभयो ।
“प्रदेशस्तरमा स्थापित गोदामघरहरू प्रदेश सरकारमार्फत सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ”, गृहमन्त्री लेखकले भन्नुभयो ।
कारागारमा कैदीबन्दीहरूलाई सुरक्षित राख्न आवश्यक सेवासुविधा वृद्धि गरी न्यूनतम मानव अधिकारको संरक्षण गर्न सरकार संवेदनशील रहेको उहाँको भनाइ थियो । कारागारलाई सुधारगृहमा स्थानान्तरण गर्न सीपमूलक तालिम, उद्यमका लागि सहयोगी वातावरण र मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने तथा खुला कारागारको अवधारणाअनुसार कैदीबन्दीलाई लघु, घरेलु तथा साना उद्यममा रोजगारीसँग आबद्ध गरिनेगरी बजेट विनियोजन गरिएको गृहमन्त्री लेखकले जानकारी दिनुभयो । रासस

ज्योतिष-मार्गदर्शन

प्रसिद्ध ज्योतिषगुरु ई बिबक

मेघ : सोचिको भन्दा आम्दानो बढ्ने देखिन्छ। परिवारको सहयोग मिलिन्छ।
वृष : नयाँ कामगर्न अवसरमिलिन्छ। जागरमा पदोन्नति हुनेछ।
मिथुन : सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गर्दै फाइदा हुने काम र जिम्मेवारी हात पार्ने मौका छ।
कर्कट : सहयोगीहरूले काममा साथ दिनेछन्। अटोका काम पनि सजिलै बनेछन्।
सिंह : सार्थीभाईसँग भेट हुँदा मन प्रसन्न रहनेछ।
कन्या : टाढाको यात्रागर्ने मौका छ। सिगो फाइदा हुने काममा लगानी बढाउन सकिनेछ। व्यापार व्यवसायमा प्रशस्त फाइदा हुने योग छ।
वृश्चिक : आर्थिक लाभ नहुने कामको जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्ला।
धनु : रोकिएका अधुरा कामहरू सुचारु हुनेछन्।
मकर : समाजमा मानसम्मान र प्रतिष्ठा कमाउने बेला छ।
कुम्भ : सुखदुःखमा साथ दिनेहरू प्रशस्तै भेटिनेछन्।
मीन : वैदेशिक कामकाजमा फाइदा होला।

गुरुजीसङ जन्मकुटुली हस्तरेखा परामर्श लागि 9812005378

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुणा यन्त्र	५२००११	विद्युत फ्युज शाखा	५१०८३४, ५१०८३५
प्रहरी (हण्टी इलाइन)	४२००९९, ४२००९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीबी	०४१-५१०८९१, १८०१६६८६५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	१८०४८९५१२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२१२६२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	सुसज्जिता प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२५०११, ५२५८९९	मुजेश्वर प्रहरी मुजेलिया	५२७७२३, ५२७८००
नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४१	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५१०३०१ / ५१०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	१८५८९३३३, १८५८९३३३
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४	होटल रामा	५२००५९, ५२३८५४
कृष्णा नर्सिङ्गहोम	५२१९१८	वेल्कम होटल	१८०१६२०६५, १८०१६२०६४
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७०
रेडियो टुडे (९१ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०००९
एयर पोर्ट	५१००५८, ५१००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
		विद्युत (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२०१६६

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे
बिहान पूजा आरती : ०७:०० बजे
बिहान ढोका बन्द : १२:०० बजे
अन्न क्षेत्र : मिश्रक भोजन
दिउँसो ढोका खुल्ने समय : ०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती:सोभना : ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे
मंगल आरती : ०७:३० बजे
महाप्रसाद भोग : १२:०० बजे
दिउँसो ढोका खुल्ने समय : ०३:३० बजे
सन्ध्या पूजा आरती सोभना : ०७:०० बजे
रात्रि भोग : ०९:०० बजे
पट बन्द : ०९:१५ बजे

वनको संरक्षण र व्यवस्थापनको जिम्मेवारी प्रदेशलाई दिइएको छ : मन्त्री शाही

काठमाण्डु । वन तथा वातावरणमन्त्री ऐनबहादुर शाहीले वन संरक्षण, व्यवस्थापन तथा सदुपयोगसँग सम्बन्धित कार्यक्रमका लागि सशर्त अनुदानका रूपमा प्रदेश सरकारलाई बजेट उपलब्ध गराइएको बताउनुभएको छ । राष्ट्रियसभामा विनियोजन विधेयक २०८२ अन्तर्गत वन तथा वातावरण मन्त्रालयमाथि उठेको प्रश्नको जवाफ दिँदै उहाँले देशमा सञ्चालित कार्यान्वयनसँगै वनको संरक्षण र व्यवस्थापनको जिम्मेवारी प्रदेश सरकारमातहत रहन गएको स्पष्ट पार्नुभयो ।

मन्त्री शाहीले भन्नुभयो, “वनक्षेत्रका धेरै संरचना प्रदेश सरकार मातहत रहेको र ती संरचनाको चालु खर्च तथा पुँजीगत खर्च प्रदेश सरकारको बजेट अन्तर्गत नै रहने सन्दर्भमा सञ्चालित कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमका लागि मात्र रु १२ अर्ब तीन करोड ८८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।”

सशर्त अनुदानमार्फत प्रदेश सरकारलाई रु तीन अर्ब ९० करोड ९२ लाख र स्थानीय तहलाई ४५ करोड ४८ लाख विनियोजन गरी पठाइएको पनि उहाँले जानकारी दिनुभयो । वन तथा वातावरण मन्त्रालयको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमलाई दिगो वन व्यवस्थापनमार्फत काठको उत्पादन वृद्धि गरी काठ तथा काष्ठजन्य वस्तुमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर बनाउने र आयातलाई प्रतिस्थापन गर्ने

निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्यका साथ बजेट विनियोजन गरिएको मन्त्री शाहीको भनाइ थियो । उहाँले भन्नुभयो, “निजी सार्वजनिक तथा नदी उकास क्षेत्रमा वृक्षरोपण, भू-तथा जलाधार संरक्षण, वन वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण, जडीबुटीको संरक्षण तथा उपयोग, चुरे क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण, जलवायु परिवर्तनको न्यूनीकरण तथा अनुकूलन र वातावरण संरक्षण कायम गर्दै वनक्षेत्रलाई आर्थिक तथा उत्पादनमूलक क्षेत्रका रूपमा विकास गर्नेगरी कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।”

उहाँले वनमा भएका ढलेका, सुकेका, बुढा तथा परिपक्व रुख सङ्कलन गरी काठ दाउराको उत्पादन बढाउने, काठ दाउराको आपूर्ति गर्ने र फर्निचरलगायत वनजन्य सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगलाई सरल रूपमा कच्चापदार्थ उपलब्ध गराई काठजन्य सामग्रीको आयात प्रतिस्थापन गर्नेगरी प्रदेश सरकारमार्फत कार्यान्वयन गर्न सशर्त अनुदानको व्यवस्था गरिएको बताउनुभयो ।

वन उद्यम तथा वनजन्यसामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगलाई कृषि विकास बैंकमार्फत सहूलियतपूर्ण ऋण प्रदान गरिँदै आएको जानकारी दिँदै मन्त्री शाहीले वन डेढौँलोलागायत वन अतिक्रमण, रुख कटानी र वन पैदावारको चोरी निकासी नियन्त्रणजस्ता वन संरक्षणका कार्यक्रम प्रदेश

सरकारबाट कार्यान्वयनमा ल्याइने बताउनुभयो । उहाँका अनुसार जङ्गली रातो बाँदर र जङ्गली बँदेललाई कृषि हानिकारक वन्यजन्तु घोषणा गरिएको छ । मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको नियन्त्रण र न्यूनीकरण वन तथा वातावरण मन्त्रालयको एकल प्रयासले मात्र सम्भव नहुने हुँदा सम्बन्धित अन्य मन्त्रालय, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह तथा समुदायकोसमेत उत्तिकै सहभागिता, सहकार्य र सहयोग आवश्यक रहेको मन्त्री शाहीले जानकारी दिनुभयो । उहाँले जलवायु परिवर्तन र वातावरण संरक्षणसम्बन्धमा जलवायु परिवर्तनको असर र प्रभाव न्यूनीकरणका लागि विभिन्न विकास साझेदार निकायसँगको सहकार्यमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनमा सघाउ पुग्ने खालका कार्यक्रमका लागि सबै प्रदेश र स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुनेगरी बजेट विनियोजन गरिएको जानकारी दिनुभयो ।

जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि अन्तरराष्ट्रिय जलवायु वित्त र प्रविधिमा नेपालको पहुँच बढाउँदै लगिने बताउँदै मन्त्री शाहीले जलवायु परिवर्तन एउटा बहुआयामिक र अन्तरसम्बन्धित विषय भएकाले नेपालले तय गरेका तेस्रो राष्ट्रिय निर्यात योगदानले तय गरेको लक्ष्य प्राप्तमा सबै विषयगत मन्त्रालय, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहकोसमेत रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गर्नुभयो । रासस

परेन पानी, भएन रोपाइँ

महोत्तरी । समयमा वर्षा नहुँदा जिल्लामा धान रोपाइँ न्यून भएको छ । मध्य असार बित्तलाम्दा यहाँ तयार बीउ र पानीको अभावले रोपाइँ पछि परेको हो । जिल्लामा कुल खेतीयोग्य जग्गा करिब ७१ हजार हेक्टरमध्ये धानखेती ४५ देखि ५० हेक्टरसम्म गरिँदै आइएको छ । तर यसपालि अनुकूल वर्षा नहुँदा ब्याड राख्न भएको ढिलाइ

र रोपाइँका लागि पानी नपुग्दा धानखेती पछि परेको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको हो ।

“अनुकूल वर्षा नहुँदा किसानले समयमा ब्याड राख्न सकेनन्, अहिले रोपाइँ गर्नुपर्ने बेलामा पनि पानी पर्न सकेन, त्यसैले यहाँको रोपाइँ कम भएको छ”, कार्यालय प्रमुख तथा वरिष्ठ कृषि अधिकृत देवानन्द यादवले भन्नुभयो । सामान्यतया: महोत्तरीसहितका मधेसका

किसानले जेट तेस्रो साताभित्र ब्याड राखिसकेन र असार भित्र रोपाइँ सक्दछन् । यही असार १५ मा धान दिवस मनाइरहेदा यहाँको रोपाइँ दुई-तीन प्रतिशतभित्र रहेको उहाँले बताउनुभयो ।

जिल्लाका कुल खेतीयोग्य जग्गामध्ये १० प्रतिशतमा मात्र कुलो नहर पुग्ने सिँचाइ

व्यवस्था छ । यसपालि लामो खडेरीले कुलोको पानीका झोतको मुहान नरसाउँदा यस्ता जग्गामा पनि रोपाइँ कम भएको जनाइएको छ । भन्नाहा-५ का भूचक्रपुरका किसान लक्ष्मण महतो सरकारले वैकल्पिक सिँचाइका लागि इनार, बोरिङ, स्यालो ट्युबवेलजस्ता कार्यक्रम र बीउ, मलखाद एवं प्रविधि किसानसम्म पुर्याउन सकेमात्र खेतीपातीमा किसानको उत्साह बढ्ने बताउनुहुन्छ । रासस

वीरगञ्ज भन्सार :

भारतबाट आयात चार खर्ब ३४ अर्ब, निर्यात ८७ अर्ब

वीरगञ्ज । चालु आर्थिक वर्षको ११ महिनामा छिमेकी मुलुक भारत हुँदै वीरगञ्ज नाकामा रु चार खर्ब ३४ अर्ब २६ करोड मूल्यबराबरको वस्तु तथा सामान नेपाल भित्रिएका छन् । यो नाका हुँदै कुल आयातको ७६ दशमलव ८० प्रतिशत हिस्सा भारतबाट आयातित सामानको रहेको छ ।

वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयका प्रमुख भन्सार प्रशासक दीपक लामिछानेका अनुसार यो नाका हुँदै आयात-निर्यातको सबैभन्दा धेरै हिस्सा छिमेकी मुलुक भारत हुँदै हुने गरेको छ । यो नाका हुँदै हुने वैदेशिक व्यापार भारत हुँदै हुने वैदेशिक व्यापार हुने गरेको छ । यो नाकामा भारतपछि धेरै वस्तु तथा सामान भित्रिने मुलुकमा

अर्जेन्टिना पर्दछ । चालु आवको ११ महिनामा अर्जेन्टिनाबाट रु ४६ अर्ब ७४ करोड मूल्यका वस्तु तथा सामान यहाँ भित्रिएका छन् । सो मुलुकबाट भित्रिएका सामानको हिस्सा भने आठ दशमलव २७ प्रतिशत छ । त्यस्तै, छिमेकी मुलुक चीनबाट सोही अवधिमा रु २८ अर्ब ८६ करोडको वस्तु तथा सामान यहाँ भित्रिएका छन् । चीनबाट आयात हुनेको हिस्सा भने एक दशमलव २२ प्रतिशत छ । चालु आवको ११ महिनामा ५० वटा मुलुकबाट वीरगञ्ज नाकामा रु पाँच खर्ब ६५ अर्ब ४२ करोड मूल्यका वस्तु तथा सामान आयात भएका छन् । त्यसैगरी, वीरगञ्ज नाकाबाट

चालु आवको ११ महिनामा रु ९१ अर्ब ५१ करोड मूल्यका वस्तु तथा सामान विदेशी मुलुकमा निर्यात भएको छ । यो नाका हुँदै ११ महिनामा रु ८६ अर्ब ९७ करोडका वस्तु तथा सामान भारत निर्यात भएको छ । भारत निर्यातको हिस्सा भने ९५ दशमलव ०५ प्रतिशत छ । यो नाका हुँदै सोही अवधिमा धेरै निर्यात हुने दोस्रो मुलुक अमेरिका रहेको छ । जहाँ कुल निर्यातको दुई दशमलव ३८ प्रतिशत अर्थात् रु दुई अर्ब १८ करोड मूल्य पर्ने वस्तु तथा सामान निर्यात भएको छ । त्यस्तै अफगानिस्तानमा पनि यो नाका हुँदै सोही अवधिमा रु ६८ करोडको वस्तु तथा सामान निर्यात भएको छ । रासस

वैदेशिक रोजगारीमा ठगी गर्नेलाई कानुनी दायरामा ल्याइनेछ: मन्त्री भण्डारी

पाटन । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरित्संह भण्डारीले कानुनी छिद्र प्रयोग गरेर वैदेशिक रोजगारीमा ठगी गर्नेलाई कानुनी दायरामा ल्याइने बताउनुभएको छ ।

सुरक्षित आप्रवासन (सामी) कार्यक्रमद्वारा मंगलबार ललितपुरमा आयोजित तेस्रो चरणको सिकाइ तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रमको उद्घाटनका अवसरमा मन्त्री भण्डारीले अहिले पनि वैदेशिक रोजगार विभागमा ३६ हजार ठगीका मुद्दा रहेकाले ऐन संशोधन गरेर मुद्दा फर्ख्यौटलाई सहज बनाउने बताउनुभयो ।

“अहिलेकै कानूनअनुसार हुने हो भने सबै मुद्दा टुंगोमा पुग्न २५ वर्ष लाग्छ, त्यसकारण ऐन संशोधन गर्ने पक्षमा छौं, वैदेशिक रोजगार न्यायाधिकरणको पक्षमा छौं, जिल्ला जिल्लामा उजुरी लिएर जिल्ला अदालतमा मुद्दा चल्ने अवस्थाका लागि व्यवस्थापन गर्दैछौं, जिल्ला प्रशासन कार्यालयमै उजुरी दिने व्यवस्था गर्नु आवश्यक छ”, उहाँले भन्नुभयो ।

मन्त्री भण्डारीले बाध्यत्वक वैदेशिक रोजगारीको विकल्प आन्तरिक रोजगारको विकास र प्रवर्द्धन

रहेको उल्लेख गर्दै सुरक्षित वैदेशिक रोजगारसँगै आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि पनि जोड दिइएको बताउनुभयो ।

“पहिला मन्त्रालयको ध्यान वैदेशिक रोजगारमा मात्रै थियो, अहिले आन्तरिक रोजगारलाई ध्यानमा दिएर सीप विकास प्रतिष्ठानमार्फत कार्यक्रमलाई अगाडि बढाएका छौं, अब नेपालीलाई वैदेशिक रोजगारबाट फर्काएर मुलुकको आर्थिक विकास र

समृद्धिको हितमा काम गर्न सामीमार्फत नै अभियान अगाडि बढाउन जोड दिन्छौं, अबको अवस्थामा हामीले यही रोजगारी र अर्थतन्त्रको सृजना गर्नुपर्छ”, उहाँले भन्नुभयो ।

सामी परियोजनाले कार्यक्रमको औचित्यता प्रमाणित गरेको उल्लेख गर्दै मन्त्री भण्डारीले सुरक्षित आप्रवासनको सेवालाई ७५३ वटै पालिकामा पुऱ्याउन चाहेको बताउनुभयो । “अहिले

हामीले राष्ट्रिय आप्रवासन नीतिका लागि ध्यान दिएका छौं, सरकारले मनोसामाजिक परामर्श गर्ने कुरालाई पनि जोड दिएको छ, वैदेशिक रोजगारका सन्दर्भमा दुई पक्षीय सम्झौताका आधारमा न्यूनतम तलब तोकेर श्रमिकका हितमा काम गरेका छौं, आतेजाते खर्चमा रोजगारदाताले व्यवस्थापन गर्नुपर्ने गरी व्यवस्था गराउन जोड दिएका छौं, यो विषयमा अहिले छलफल गरिरहेका छौं, मेनपावर व्यवसायीले रोजगारीमा जानेसँग बढी पैसा लिएर कामको प्रमाण दिने काम पनि भएको छ, यसलाई पनि ध्यान दिएका छौं, प्रत्येक नागरिकको हातमा श्रमसंसारको सेवा पुग्नुपर्छ, अहिलेको अवस्थामा प्रविधिको उपयोगलाई ध्यान दिएका छौं, सबै खालका सेवा प्रवाह स्थानीय तहमा पुऱ्याउन खोजेका छौं”, मन्त्री भण्डारीले भन्नुभयो ।

वैदेशिक रोजगारका कारण मुलुक खाली भन्ने भन्ने भाष्य सृजना गरिएको जिकिर गर्दै उहाँले पाँच वर्षमा ६० लाख नागरिक वैदेशिक रोजगारीमा गएपनि ५० लाख नागरिक स्वदेश फर्किएको तथ्याङ्क रहेको बताउनुभयो । रासस

वन डढेलो जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीतिको मस्यौदा तयार

काठमाण्डु । वन डढेलो जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीतिको मस्यौदा २०८२ तयार भएको छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले मंगलबार सरोकारवालाबीच मस्यौदामाथि थप छलफल गरेको छ । प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख

दिनेशप्रसाद भट्टले उक्त छलफलमा सरोकारवालाको दिएका सुझावलाई समावेश गरेर मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिने बताउनुभयो । “वन डढेलोका कारण धनजनको क्षति बर्सिँन भइरहेको छ । तथ्य विमार्फत व्यवस्था हुनुपर्ने कुरालाई हामीले जोड दिएका छौं”, उहाँले भन्नुभयो, “यसका लागि

व्यवस्थापनका लागि निजी क्षेत्र र स्थानीयसँग सहकार्य र समन्वय गरेर अगाडि बढ्ने छौं ।” यसैगरी वनविद् विजयराज पौडेलले डढेलाले बर्सिँन मानवीय क्षति मात्रै नभएर आर्थिक क्षति पनि बढाउन थालेको भन्दै वन डढेलोको क्षतिको आर्थिक सर्वेक्षण गर्नुपर्ने

सुझाव आएको बताउनुभयो । “वन डढेलो नियन्त्रणका लागि समुदायमा सचेतना बढाउन आवश्यक छ, यसका साथै पीडितको पुनःस्थापना पनि जरुरी छ”, उहाँले भन्नुभयो, “रणनीति कार्यान्वयनका लागि पाँच वर्षमा करिब १२ अर्ब ८५ करोड लागत लामो अनुमान छ ।” रासस

सखुवानन्कारकट्टी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सखुवानन्कारकट्टी, सिरहा
मधेश प्रदेश, नेपाल

करार सेवामा कर्मचारी भर्ना गर्ने सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८२/०३/१८)

सखुवानन्कारकट्टी गाउँपालिकाको लागि निम्न कर्मचारीहरू करार सेवामा पदपूर्ति गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिन भित्र इच्छुक र योग्यता पुगेका नेपाली नागरिकहरू यस गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यालय समयभित्र दरखास्त दिनुहुन अनुरोध छ ।

क्र.सं.	विज्ञापन नं.	पद	तह	संख्या
१	०१/२०८१-०८२	रोजगार सहायक	स्थानीय सेवाको पाँचौ तह सरह	१
२	०२/२०८१-०८२	प्राविधिक सहायक	स्थानीय सेवाको पाँचौ तह सरह	१

क. आवश्यक न्यूनतम योग्यता र अनुभव -

- रोजगार सहायक** - नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट प्रवीणता प्रमाण-पत्र तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको र आधारभूत कम्प्युटर सीप सम्बन्धी कम्तीमा ३ महिनाको तालिम लिएको ।
- प्राविधिक सहायक** - नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सिभिल ईन्जिनियरिङ्गमा प्रमाण-पत्र तह वा ओभरसियर वा डिप्लोमा तह उत्तीर्ण गरेको र आधारभूत कम्प्युटर सीप सम्बन्धी कम्तीमा ३ महिनाको तालिम लिएको ।

ख. उमेर - दरखास्त दिने अन्तिम मितिमा १८ वर्ष पूरा भई ४५ वर्ष ननाघेको

ग. सेवा सम्बन्धी प्रचलित कानून वमोजिम अयोग्य नभएको ।

- छनौटको किसिम - प्रारम्भिक योग्यताक्रमको सूची र लिखित परीक्षा तथा प्रयोगात्मक परीक्षा ।
- परीक्षा मिति - पछि प्रकाशन गरिनेछ ।
- आवेदन शुल्क - रु. ५००/- एन.एम.वि. बैंक सखुवान शाखामा रहेको राजश्व खाता नं. ११०००८५११७५००१९९ मा जम्मा गरेको सक्कल भौचर ।
- दस्तुर बुझाउने अन्तिम मिति - सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र र १५ औं दिन विदा भए सोको भोलिपल्टसम्म ।
- सेवा सुविधा तथा अन्य - स्थानीय तहमा प्राविधिक सहायक र रोजगार सहायक पदपूर्ति सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ को दफा १३ र १४ बमोजिम हुनेछ ।
- करार अवधि - २०८३ असार मसान्त सम्म । आवश्यकता अनुसार म्याद थप हुन सक्नेछ ।
- आवश्यक कागजातहरू - आवेदक स्वयंले प्रमाणित गरेको देहाय बमोजिमका कागजातको प्रतिलिपिहरू
  - नागरिकता
  - न्यूनतम योग्यताको लब्धाङ्क प्रमाणपत्र र चारित्रिक प्रमाणपत्र
  - तालिमको प्रमाणपत्र
  - अनुभव भए सोको कागजातहरू
  - आवेदकको पासपोर्ट साइजको फोटो ३ प्रति

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मधेश प्रदेश सरकार

प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र

जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

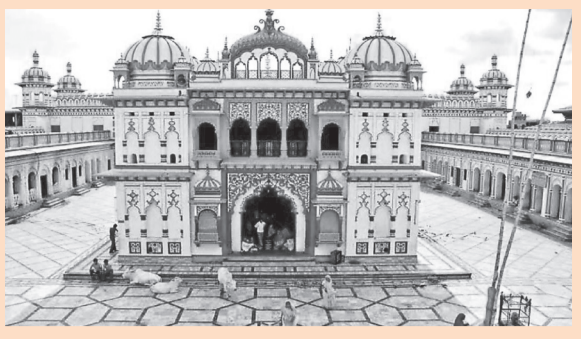
आश्चर्यको सूचना

मिति २०८२/०३/१८

यस कार्यालयबाट मिति २०८२/०१/१४ मा नेपाल समाचारपत्र दैनिकमा प्रकाशित सूचना बमोजिम देहायका कार्य गर्नका लागि रित पुर्वक पेश हुन आएका बोलपत्र मध्ये तपसिल बमोजिमको बोलपत्र न्यूनतम मुल्याङ्कन सारभुत रूपमा प्रभावग्राही भई यस कार्यालयको मिति २०८२/०३/१७ को निर्णयानुसार स्वीकृतिको लागि छनौट गरिएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २७ को उपदफा २ को प्रयोजनार्थ सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल :

क.सं.	ठेक्का नं.	कार्यको विवरण	कबोल रकम (मु.अ.कर सहित)	सारभुत रूपमा प्रभावग्राही फर्मको नाम, ठेगाना
१.	MP/PHLMC/NCB/GOODS-26/2081/82 (The procurement and supply of Free Essential Medicines)	निःशुल्क वितरणका लागि औषधि खरिद	७४,८४४,०००.००	लव मेडिकल हल जलेश्वर ४, महोत्तरी ।

अन्त्यन गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्त्यन छैन ॥

सम्पादकीय

विधेयकमा कित्तेको छानबिन गर

नेपालको प्रतिनिधि सभाको राज्य व्यवस्था समितिले तयार गरी दिएको निजामती कर्मचारी सम्बन्धी पारित भएको विधेयकमा कित्ते गरी शब्द थपघट गरिएको देखिएपछि सांसदहरू स्तब्ध र आक्रोशित देखिएका छन् । अवकाश प्राप्त वा राजीनामा दिएका कर्मचारीहरूले सेवामुक्त भएको दुई वर्षसम्म सरकारले नियुक्ति गर्ने कुनै पनि पदमा नियुक्ति नहुने प्रावधान राज्य व्यवस्था समितिले सर्वसम्मतिबाट राखेर प्रतिनिधि सभामा पासका लागि पठाएको थियो । विधेयक पनि सर्वसम्मतिबाट प्रतिनिधि सभामा पारित भयो । तर त्यसपछिको विधेयकमा राज्य व्यवस्था समितिमाफत सबै सांसदहरूले सहमति जनाएको दुई वर्षको 'कुलिग पिरियड'को मर्मलाई नै ध्वस्त बनाउँदै कित्ते गरिएको छ । कित्ते गरिएको देखे विधिके सांसदहरू आक्रोशित बनेका छन् । सांसदबाट पारित भएको विधेयकमा समेत कित्ते गर्नेलाई कडा कारवाही हुनुपर्नेमा उनीहरूले जोड दिएका छन् । उनीहरूले राज्यव्यवस्था समितिका सभापति रामहरि खतिवाडाको राजीनामा समेत मागेका छन् । हुन त खतिवाडा पनि तातेका छन् । उनले पनि कित्ते गर्नेलाई कारवाही गर्नुपर्ने माग गरिरहेका छन् । संसद् सचिवालय र समिति सचिवालय समेत जोडिएको भन्दै सांसदहरूले आपत्ति जनाएका छन् । तर उनीहरूले कसले कमजोरी गरेको हो भन्ने पत्तो लगाउन सकेका छैनन् । सर्वसम्मतिबाट बनेको कुलिग पिरियडको सवालमा भएको कित्ते प्रकरणमा प्रतिनिधि सभाको सांसदहरूको आपत्ति पछि समितिको निर्धारित बैठक समेत अवरुद्ध भएको छ । सभामुख देवराज घिमिरे समेत चकित भएका छन् । हुन त यस प्रकारको घटना भने यो पहिलो होइन विगतमा पनि कर्मचारीहरूले आफ्नो सुविधा अनुसारको शब्दहरू राखेर विधेयकलाई अनुकूल बनाउने काम गरेको बताइन्छ । विधेयक पारित भएपछि तत्कालै अध्ययन गर्न भन्दा विश्वासमा सांसदहरू रहने गरेका छन् । राज्य व्यवस्था सुशासन समितिका सचिव समेत रहेका संघीय मामिला मन्त्रालयका सचिव सुरजकुमार दुराले केही गल्ती भएको स्वीकार गरेका छन् । तर प्रतिनिधि सभाबाट पारित उक्त विधेयकमा चोर बाटोबाट शब्द थप गरेर दुई वर्षे कुलिग पिरियडको प्रतिकूल बनाउने काम गरेको भन्दै त्यसलाई सांसदहरूले 'गम्भीर अपराध' भएकाले छानबिन र दोषीमाथि कारवाही गर्नुपर्ने माग गरेका छन् । देशको सर्वोच्च जनप्रतिनिधिमूलक संस्थाको सर्वसम्मति निर्णयलाई नै कित्ते गरी अनुकूल बनाउने कर्मचारीतन्त्र कति निडर रहेको भने प्रमाण हो । प्रतिनिधि सभाले पारित गरेको विषयमा कुनै प्रकारको कुनै विषयलाई कित्ते गर्ने अधिकार स्वयं संसद र सभामुख समेतलाई छैन । तर कर्मचारीले कम्प्युटरबाट आफ्नो अनुकूल हुने गरी विधेयकमा कित्ते गर्ने गरेको देखिन्छ । प्रतिनिधि सभालाई नै अपमानित गर्ने दुस्प्रयास गरेका जो कोही भए पनि कारवाहीको दायरामा ल्याउनु पर्छ ।

रोशन जनकपुरी

हैं और भी दुनियाँ में सुखनवर बहुत अच्छे कहते हैं गाँव का है अन्दाजे वयाँ और ।

(दुनियाँमा अरुपनि राम्रा कविहरू छन्, (तर) भनिन्छ गाँवको प्रस्तुति नै फरक हुन्छ ।) गाँव, मिर्जा असदुल्लाह खान गाँव, उर्दुको सबैभन्दा ठूलो शायरहरूको नाम मध्येको एउटा नाम हो । उनी भारतमा मुगल साम्राज्यको अन्तिम शासक बहादुर शाह जफरको दरबारको सबैभन्दा चम्किला रत्न थिए । उनको शायरीमा एकातिर प्रेम, मानवीयता, आध्यात्मिकता र स्वाभिमान पाइन्छ भने, अर्कोतिर उनको स्वाभावको काव्यिक अहंकार ठाउँ ठाउँमा देखिने गरिन्छ । हुन त यो काव्यिक अहंकार मात्र थिएन, बरु स्वाभिमानपनि थियो । मुगल बादशाहको दरबारमा आश्रित कवि भएर पनि उनी बादशाह र उच्च ओहदाका दरबारिया समेतको असमान व्यवहार सहन सक्दैनथ्ये । उनको एउटा गजलको पंक्ति यस्तो छ :

हरेक बात पे कहते हो तुम कि तू क्या है, तुम्ही कहो कि ए अन्दाजे गुप्तयु क्या है ।

(पटक पटक तिम्रो भन्छौं कि तँ को होस, तिम्री नै भन कुराकानी गर्ने यो तरिका के हो ?)

मिर्जा गाँवको काव्यिक सामर्थ्यबाट कार्ल मार्क्स पनि प्रभावित थिए र उनीहरू बीच पत्र सन्वाद भएको थियो, भन्ने तथ्य धेरैको निमित्त नयाँ र अचम्भलाग्दो हुनसक्छ । यहाँ उल्लेखनीय छ गाँवको अख्खड स्वाभाव मार्क्ससँग उनको पत्रहरूमा पनि समेत फलिकन्छ । कार्ल मार्क्सले गाँवलाई गजल सरल भाषामा तथा बादशाहको प्रशंसाको साटो श्रमजीवी वर्गको निमित्त लेख्न केही लेखन सम्बन्धी सुझाव दिएर पत्र लेखेका थिए ।

गाँव मार्क्सभन्दा २१वर्ष जेठा थिए । उनको जन्म २७ सेप्टेम्बर १७९७मा र मार्क्सको जन्म ५ मे १८१८मा भएको छ । मार्क्सले गाँवलाई पत्र लेख्नु र गाँवबन्धे प्रत्युत दिनु प्रत्यक्षमा सामान्य घटना भएपनि सन् १८६७को अप्रिल र सेप्टेम्बरमा लेखिएका यी दुई पत्रहरूमा उनीसँगै शताब्दीका दुई महान बौद्धिक व्यक्तित्वहरूको व्यक्तित्व, चिन्तन र तत्कालीन ऐतिहासिक परिवेशको फलक दिन्छ । यस पत्र व्यवहारभन्दा दसवर्ष पहिला सन् १८५७मा भारतमा अंग्रेजी साम्राज्यवादको विरुद्ध अन्तिम मुगल शासक बहादुर शाह जफरको नेतृत्वमा देशव्यापी सशस्त्र विद्रोह असफल भैसकेको थियो, र ब्रिटिश साम्राज्यवादी शासन भारतमा निर्णायकस्था स्थापित भैसकेको थियो । यस विद्रोहलाई सिपाही विद्रोहपनि भनिन्छ । वृद्ध मुगल बादशाह बहादुर शाह जफर बन्दी बनाएर प्यामीर (तत्कालीन बर्मा) पठाइए, जहाँ उनको मृत्यु भयो । र, मिर्जा गाँव आश्रयविहीन भए । मार्क्स र गाँवबीचको पत्रसन्वाद यस्तै ऐतिहासिक परिवेशमा भएको हो ।

दुई फरक भूगोलका महान व्यक्तित्वहरूको आपसी परिचय होला भन्ने कल्पना गर्नपनि गाह्रो थियो । तर सन् १९९५मा अमेरिकीको 'ध्वाइस अफ अमेरिका' नामक समाचार संस्थाका एक जना पत्रकार आबिदा रिस्ले ले लन्डनको प्रिस्बिटर पुस्तकालय इन्डिया अफिसमा पुराना दस्तावेजहरू हेर्ने क्रममा उर्दुको

मार्क्स र गाँव

एउटा पुरानो पुस्तक हेर्ने क्रममा गाँवको हस्ताक्षर र सिलमोहर भएको एउटा पत्र भेट्टाएकाकी थिइन् । आबिदाले गाँवका यस पत्रलाई तारिक इकबाल नामक उर्दुको विद्वानबाट अनुवाद गराइन् । त्यसपछि उनले कार्ल मार्क्सले गाँवलाई लेखेको पत्र खोज्न निरन्तर पत्रबन्ध कठिन मिहेना गर्नु पर्‍यो । यी दुई पत्रको खोजीबारे आबिदामा परिश्रमसाध्य विस्तृत विवरण मेरिन्युज डटकममा 'लिटेरी इनकाउन्टर बिटविन गाँव एन्ड मार्क्स' शीर्षकमा प्रकाशित भयो । रोचकता के छ भने यी पत्रहरूमा उल्लेखित प्रेमलाई केन्द्रमा राखेर लेखिएका शेरहरूलाई मार्क्सले भारतीय स्वतन्त्रताको क्रांतिकारी चाहनाको रूपमा बुझेर उनलाई छन्दमुक्त कविता लेख्ने सल्लाह दिएका रहेछन् । अर्कोतर्फ गाँवले मार्क्सलाई लन्डनमा बस्ने प्रभावशाली अंग्रेज व्यक्तिव ठानेर आफ्नो निमित्त आर्थिक वृत्तिको वायसराय (भारतमा ब्रिटिस शासनको मुख्य प्रतिनिधि)लाई सिफारिस गरिदिन अनुरोध गरेका रहेछन् ।

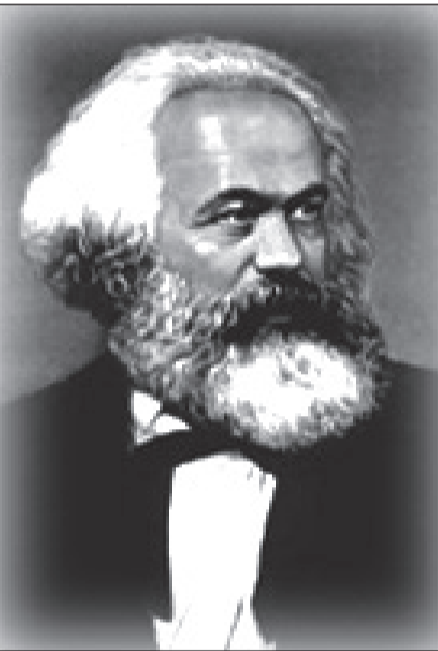
यी दुई भिन्न प्रवृत्तिका पत्रहरूको विशिष्टता के छ भने यस्ता एकातिर मार्क्सभित्र रहेको विश्व सर्वहारा क्रांतिको चिन्ता र मानवीय प्रेम, र अर्कोतर्फ गाँवमा सामन्तवादी पारम्परिक दरबारिया चेतना सहितको

(मलाई स्वर्गको वास्तविकता थाहा छ तर, आत्मालाई सान्त्वना दिन यो निहुँ राम्रो छ ।) आफ्ना नयाँ संस्करणका कविताहरूमा श्रमजीविहरूलाई विस्तृतरूपमा सम्बोधन गरेर लेख्नुहोस : " जमिन्दार, प्रशासन र धार्मिक नेता (गुरु)हरूले तिमीहरूलाई स्वर्गको काल्पनिक दुनियाँमा लगेर तिम्रो परिश्रमको फल लुट्ने गर्छन् । बरु तपाईंले यस बारे केही पत्तिकहरू लेख्नु भयो भने भन्नु राम्रो हुनेछ : दुनियाँ भरीका मजदूरहरू एकजुट (मुताबिह) होज । "

म भारतीय शैलीको काव्यात्मक व्यवहारसंग राम्ररी परिचित छैन । तपाईं कवि हुनुहुन्छ, काव्यात्मक अनुशासन (छन्द)मा रहेर केही सारगर्भित लेख्नु हुन्छ । जे होस, यसको एकमात्र उद्देश्य आफ्नो सन्देशबाट जनतालाई उत्साहित गर्नु छ । यस अतिरिक्त, तपाईंले गजल वा कता (चतुष्पदी) जस्तो फुसुदको लेखन (लिजर राइटिङ्स) छाडेर, छोटो समयमा धेरै लेख्न सकिने छन्दमुक्त शैलीमा लेख्न म सल्लाह दिन चाहन्छु । र, तपाईंले जाति धेरै लेख्नु हुन्छ, त्यति नै धेरै दुःखी जनताले पढन र विचार गर्नु पर्छ । म कम्प्युनिस्ट घोषणापत्रको हिन्दुस्तानी

बौद्धिक ज्ञान र प्रवृत्ति प्रष्ट देख्न सकिन्छ । मेरिन्युज डटकममा 'लिटेरी इनकाउन्टर बिटविन गाँव एन्ड मार्क्स' शीर्षकमा अंग्रेजीमा प्रकाशित यी पत्रहरूको नेपाली अनुवाद यहाँ प्रस्तुत गरिन्छ : कार्ल मार्क्सले गाँवलाई लेखेको पत्र : आइतवार, अप्रिल २१, १८६७ लन्डन, इङ्गल्यान्ड प्रिय गाँव, दुईदिन पहिले मेरो मित्र एङ्ग्रेल्सको पत्र प्राप्त भयो । यस पत्रको अन्तमा लेखिएको दुई पंक्ति (कन्प्लेट, शेरे)ले म अति नै प्रभावित भएँ । यी पंक्तिहरू मिर्जा असदुल्लाह खान गाँव नामक एकजना भारतीय कविले लेखेका हुन् भन्ने कुरा अनेक प्रत्यक्षपछि मैले थाहा पाएँ । भाई, यो अद्भुत छ । भारत जस्तो देशमा दासताबाट मुक्तिको भावना यति छिटो आउनेछ भन्ने मैले परिकल्पना गरेको थिइँँ । हिजो, लर्डको व्यक्तित्व पुस्तकालयबाट तपाईंका केही अरु काव्यमय सृजना हेर्न पाएँ । यो शेर अति नै सराहनीय छ : **हमको मालूम है जन्त की हकीकत लेकिन, दिल को बहलाने को गाँव ए खयाल अच्छा है ।**

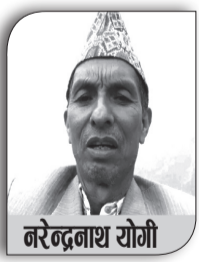

संस्करणको पहिलो खण्ड पठाउँदैछु । दुर्भाग्यवश यसको अनुवाद उपलब्ध छैन । तपाईंलाई मन पर्‍यो भने अर्कोपटक केही अरु साहित्य (सामग्री) पनि पठाउने छु । वर्तमान समयमा भारत अंग्रेजी साम्राज्यवादीहरूको अड्डा बनेको छ । र शोषित र दलित जनता वा श्रमिकहरूको सामूहिक प्रयासले मात्र उनीहरूलाई अपराधीहरूको चंगुलबाट मुक्त गराउन सक्छ । तपाईंले एसियाई विद्वानहरूको पुराना र अव्यवहारिक विचारहरूको तुलनामा परिचमको आधुनिक दर्शनको अध्ययन गर्नु पर्छ ; र (तपाईंले) मुगल राजाहरू र नवाबहरूको खिस्सा र प्रशंसा लेख्नु हुँदैन र जनताका क्रांतिकारी मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्ने साहित्यको सृजना गर्नुपर्छ । कानि अपरिहार्य छ । संसारको कुनै तागतले यसलाई रोक्न सक्दैन । गुरु र शिष्यको परम्परा समाप्त हुने समय छिट्टै आउनेवाला छ । भारत क्रांतिको अविचल बाटोमा अघि बढने छ भन्ने कामना म गर्छु । तपाईंलाई, कार्ल मार्क्स मिर्जा गाँवले जवाफमा मार्क्सलाई लेखेको

पत्र : १ सेप्टेम्बर १८६७ दिल्ली, हिन्दुस्तान मेरो अपरिचित मित्र मार्क्स, कम्प्युनिस्ट म्यानुफेस्टो (कम्प्युनिस्ट घोषणापत्र) सहित तपाईंको पत्र प्राप्त भयो । म कसरी उत्तर दिउँ ? सबैभन्दा पहिले, तपाईंले जो भन्दै हुनु हुन्छ, (मेरो निमित्त) त्यो बुझ्ने गाह्रो छ । दोस्रो, म लेख्नुसँगै बोल्नुमा पनि अशक्त भैसकेको छु । आज एकजना मित्रलाई पत्र लेखीरहेँदा तपाईंलाईपनि पत्र लेख्ने विचार आयो । फरहाद (गाँवको एउटा कथाको सन्दर्भ, अरबी लोककथाया प्रचलित सिर् फरहाद नामक प्रेमकथाको नायक पात्र)को बारेमा तपाईंको दृष्टिकोण त्रुटिपूर्ण छ । तपाईंले बुझे भैं त्यो कुनै मजदूर होइन । बरु त्यो एउटा प्रेमी थियो, तर प्रेमप्रति उसको दृष्टिकोणले मलाई प्रभावित गरेन । उ प्रेमा बौलाएको थियो र आफ्नो प्रेमिकाको निमित्त सँधैँ आत्महत्या गर्ने सोचिँ रहन्थ्यो । र तपाईं कुन इन्कलाब (क्रान्ति)को कुरा गर्नु हुन्छ ? त्यो अतीत भैसकेको छ, दसवर्ष पहिले समाप्त भयो । आजकाल (यहाँ) अंग्रेजहरू छाती चौडा गरेर डुल्छन् र यहाँका सबैले उनको गुणगान गर्छन् । राजसी ठाठभन्दा र विलासिताको अनुशासन अतीतको कुरा भैसकेको छ ; र गुरु र शिष्यको परम्परा आफ्नो आकर्षण गुमाउँदै गैरहेको छ ।

तपाईंलाई विश्वास छैन भने दिल्लीको भ्रमण गर्नुस र सबै साक्षात हेर्नुस ..... र यो दिल्लीमा मात्रै होइन, लखनउको खुबीपनि हराउँदै छ .... कहौं ग ए ती शिष्टाचारहरू ....कहाँ छन् ती सृजनहरू ! अब तपाईं कुन क्रांतिको भविष्यवाणी गर्नु हुन्छ ? र तपाईंको पत्रका माफमा कविता लेखनको शैली बदल्ने कुरा लेखिएको मैले पाएँ । ध्यान दिनुस, कविता सृजना गरिँदैन, यो स्वाभाविकरूपमा तपाईंमा आउँछ (जन्मन्छ) । र मेरो मामिला फरक छ । जब विचारहरू प्रवाहित हुन्छन्, ती कुनैपनि रूप, गजल वा कता (चतुष्पदी)मा विलीन हुने गर्छन् । शायरीको दुनियाँमा गाँवहरूको अन्दाज (शैली) अनुपम (बेमिसाल) छ भन्ने मेरो मान्यता छ, र त्यसैकारण, बादशाहहरू गैसकेका छन्, र म ती नवाबहरू र आश्रयदाताहरू, जस्तै मलाई आश्रय दिएका थिए, तिनिहरूबाट म वञ्चित होउँ भन्ने तपाईंको चाहना छ .... मैले उनीहरूको प्रशंसामा केही पत्तिक लेखेमा के नै विचार हुन्छ ? दर्शनशास्त्र के हो र जीवनसंग यसको सम्बन्ध के छ, यो मभन्दा राम्रो कसले बुझेको छ ? मेरो प्रिय, तपाईं कुन आधुनिक सौचको कुरा गर्दै हुनुहुन्छ ? तपाईंको रूचि यस्ता छ भने वेदान्त र वहदत उल वजूद (एकेस्वरवादको सुफी दर्शन)को अध्ययन गर्नुस । र केवल विचारमाथी विचारको राग अलापन बन्द गर्नुस, सक्नु हुन्छ भने यस दिशामा केही काम गर्नुस ....तपाईं अंग्रेज हुनुहुन्छ, ममाथी एउटा उपकार गर्नुस । मेरो पेन्सन फेरी जारी गरियोस भनेर वायसरायको नाममा सिफारिस पत्र लेख्ने कृपा गरिदिनुस .... । अब म धेरै थाकी सकेको जस्तो महसुस गरिरहेको छु । त्यसैले अब म यसलाई यही अन्त गर्छु, नमतापूर्वक तपाईंको गाँव । यस पत्र व्यवहारको दुई वर्षपछि अर्थात् सन् १८६९मा फेब्रुअरी १५ तारिखको दिन ७१ वर्षको उमेरमा गाँवको निधन भयो । गाँवको मृत्युको १४वर्षपछि मार्क्सको मृत्यु ६४ वर्षको उमेरमा सन् १८८३ मार्च १४मा भयो ।

राज्य पुनः संरचनामा असन्तुलन : विभेदमा कर्णाली र पहाड

नरेन्द्रनाथ पौड्याल

नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य भएको १७ वर्ष र संविधान जारी भएको पनि नौ वर्ष भएको छ । यो संविधानको मातहतमा मुलुक शासित छ । अहिले संविधान र पद्धतिउपर पुनः बहस अर्थात् पुनः विचारको आवाज उठिरहेको पाइन्छ । त्यति मात्र होइन संस्थापन पक्ष वा सरकार सञ्चालक र प्रतिपक्षबिच संविधान संशोधनमा मत-विमत भइरहेको पाइन्छ । संविधान अन्तर्गतको व्यवस्थाले आम नागरिकको रक्षा, सुरक्षा र हक-अधिकारको प्रत्याभूति (ग्यारेन्टी) के, कति र कुन प्रकारले कसरी गन्थो भन्नेमा समीक्षा गर्न आवश्यक छ । निर्भीक भएर यसबारे समीक्षा गर्न पाउने नागरिकको अधिकार र स्वतन्त्रता पनि हो । संविधानको विश्लेषणात्मक समीक्षा गरी त्यसमा सुधार वा संशोधन गर्न नागरिकको पनि भूमिका हुनुपर्छ । यस विषयमा समयमै जुट्न आवश्यक छ । कुनै पनि मुलुकमा व्यवस्था र त्यस अन्तर्गत बन्ने संविधान र कानून देश जनता र समाज अनुकूल हुनुपर्छ । प्रतिकूल हुन थाले, त्यसलाई स्वीकार गर्ने वा नगर्ने भन्ने विषयमा फरक मत राख्न पाउने मुख्य उपभोक्ता भनेकै सम्बन्धित मुलुकका नागरिक हुन् । यस्तै प्रक्रियाद्वारा जनताले विना बाधा-अवरोध स्वतन्त्रपूर्वक समीक्षा, आलोचना, टीका-टिप्पणी र पक्ष-विपक्षमा बहस गर्न पाउनु नै लोकतन्त्रको सुन्दर पक्ष हुन्छ । त्यसैले अमेरिकी पूर्वराष्ट्रपति अब्राहम लिङ्गले भनेका थिए— जनताद्वारा जनताकै लागि जनताले नै शासन गर्न पाउने पद्धति लोकतन्त्र हो । मुलुकमा संघीय लोकतन्त्रात्मक गणतन्त्र प्राप्त गर्नका

लागि नेपाली जनताले त्याग र बलिदान गरेका छन् । हिजो राज्य सरकारले नागरिकलाई हक-अधिकार नदिएको, सेवा-सुविधा समान ढंगले वितरण गरेको र सामाजिक न्यायलाई ख्याल नगरेकै कारण देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र ल्याउनुपरेको हो । आज किन अन्य प्रदेशको तुलनामा बागमती र मधेश प्रदेशमा बजेट बढी विनियोजित गरिन्छ ? २०८१/८२ मा विनियोजित बजेट हेर्दा सिंगो कर्णाली प्रदेशका फन्डै ७.५ अर्ब र मधेश प्रदेश अन्तर्गतको सिराहा जिल्लामा ८.५ अर्ब छ । यसरी भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको नामबाट वितरित बजेटमा यस्तो अन्तर देखापरेको छ । त्यस्तै आव २०८२/८३ को बजेटमा कर्णालीमा २१ वटा आयोजना रहेका छन्, जसमा पाँचवटा आयोजनाको मात्र लागत बजेट खुलाइएको छ, अरु १६ आयोजनाका बजेट क्रम खुलाएको छैन । बजेट खुलाएका आयोजना क्रमशः भेरी पमिपड खानेपानी आयोजना दुई वर्षमा सक्न १ अर्ब ३२ करोड, सुर्खेत वीरेन्द्रनगरमा दुई राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता गर्न ५४ करोड, कर्णाली करिडोरको हिल्सा सिमिकोट खुलालु पिलुचौर तुम्च सडक स्तरोन्तिकका लागि १ अर्ब २७ करोड, भेरी बबई डाइर्सन आयोजनाको हेडवर्क्स र पावहाउस निर्माण दुई वर्षमा सक्न २ अर्ब ७ करोड, सुर्खेतमा निर्माणधीन मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माणका लागि १४ करोड गरी पाँचवटा आयोजनाको बजेट न्यून रूपमा खुलाएको पाइयो । अरु आयोजनाको लागत बजेट मौन छ । अरुमा कति फरक पन्थो होला, त्यो सहजै अनुमान गर्न सकिने कुरा भयो । यो त भयो वार्षिक विकास बजेट वितरणमा गरिएको विभेदका नमुना । **राजनीतिक प्रतिनिधित्व र भौगोलिक विभेद** बागमती प्रदेशबाट संघमा प्रत्यक्षतर्फ ३३ सांसद, प्रदेश सभामा ६६ र ३,४१,४९२ मतदाता रहेका छन् । मधेश प्रदेशबाट संघमा ३२ सांसद, प्रदेशसभामा ६४ र ३३,८६,६२८ मतदाता रहेका छन् । त्यस्तै कोशी प्रदेशमा संघमा २८ सांसद, प्रदेशमा ५६ र ३,३९,६८६ मतदाता रहेका छन् । लुम्बिनी प्रदेशमा संघमा २६ सांसद, प्रदेशसभामा ५२ र १,८९,७५१ मतदाता रहेका छन् । यस्तै कर्णाली प्रदेशमा संघमा १२,

प्रदेशमा २४ र १०,०८,४०३ मतदाता रहेका छन् । राज्य पुनः संरचना गर्दा सामर्थ्य, पहिचान, भूगोल र जनसंख्या आदिलाई आधार बनाएर गरिनुपर्नेमा त्यस वेला केवल जनसंख्यालाई मात्र ध्यान दिएर बनाइयो; सामर्थ्य, पहिचान र भूगोललाई बेवास्ता गरियो । अहिले आएर हरेक प्रदेशमा राज्यले समान रूपमा विकास गर्न नसक्नु र बजेट विनियोजनमा पनि असन्तुलन गर्न नसक्दा जनसंख्या दुर्गमबाट सुगमतर्फ सर्ने (विस्थापित हुने) समस्या बढेको छ । बागमती प्रदेशको जनसंख्या ६०,८०,४४२ (२०.०४ प्रतिशत), मधेश प्रदेशको जनसंख्या ६१,२६,२८८ (२०.९९ प्रतिशत), लुम्बिनी प्रदेशका जनसंख्या ५१,२४,२२५ (१७.५५ प्रतिशत) र कर्णाली प्रदेशको जनसंख्या १६,९४,८८९ (५.८१ प्रतिशत) र सुप प्रदेशको जनसंख्या २,११,२७० (१.२९ प्रतिशत) रहेको २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाका तथ्याङ्कले देखाउँछ । भौगोलिक दृष्टिकोणमा जनसंख्या तराईमा १,५६,६५,८२८ (५३.६६ प्रतिशत), पहाडमा १,१७,४८,५४८ (४०.२५ प्रतिशत) र हिमालमा १,७७,११४ (६.०९ प्रतिशत) रहेको छ । क्षेत्रफलका दृष्टिकोणले सबैभन्दा बढी भूगोल कर्णाली प्रदेशले ओगटेको छ, जसको क्षेत्रफल २७,९८४ (१९.०१

प्रतिशत) छ । बागमती प्रदेशको क्षेत्रफल २०,३०० वर्ग किमि (१३.६१ प्रतिशत) छ । मधेश प्रदेशको क्षेत्रफल ९,६६१ वर्ग किमि (६.५७ प्रतिशत) छ । लुम्बिनी प्रदेशको क्षेत्रफल २२,२८८ वर्ग किमि (१५.१४) छ । त्यस्तै गण्डकी प्रदेशको क्षेत्र २१,७३३ वर्ग किमि (१४.६१ प्रतिशत) छ । यसरी माथि उल्लिखित तथ्याङ्कका आधारमा विश्लेषण गर्ने हो भने राज्य पुनः संरचना र निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गर्दा नै असन्तुलित तरिकाले गरिएको थियो । अहिले राज्य वा सरकारले त्यसैका आधारमा बजेट बाँडफाँड गर्ने गर्छ । त्यस वेलाका विभेदकारी राज्य पुनःसंरचना र निर्वाचन क्षेत्र निर्धारणबारे पुनः विचार गरिनुपर्छ । **राज्य पुनः संरचना** २०६२/६३ को दोस्रो जनआन्दोलनपछि नेपालका पाँच विकास क्षेत्र, १४ अञ्चल र ७५ जिल्लालाई अझ विकेंद्रित गरेर तल्लो तहसम्म अधिकार विनियोजन वा हस्तान्तरण गर्नका लागि नेपालको भूगोललाई स्थानीय तह, प्रदेश र संघमा पुनः संरचना गरेर अधिकार सम्पन्न र प्रतिस्पर्धी एवं समन्वयकारी बनाई राज्य शाक्तिको बाँडफाँड वा वितरण गर्ने गरियो । राज्य पुनः संरचना आयोगले मुलुकलाई सुर्मा ६, १४ र ११ प्रदेशमा पुनः संरचना गर्ने भनेको भए पनि राज्य पुनः संरचना आयोगको

सिफारिसलाई लत्याउँदै ६ प्रदेश बनाउने कुरा भयो । त्यसै वेला कर्णालीको सम्पूर्ण भूभागलाई सुदूर पश्चिमसँग मिलाएर १९ जिल्लाको प्रदेश बनाउने तयारी भएकै अवस्थामा कर्णालीले सुर्पसँग नभिसिने आन्दोलन गरेपछि सुर्खेतले चारजना गुमायो भने जुम्लाले एक जना गुमायो । त्यसपछि हतारहतार कर्णालीलाई अलग गरेर सुर्खेतदेखि साबिक कर्णालीका पाँच जिल्ला । सेतीका तीन जिल्ला र भेरीका दुई जिल्ला मिलाएर सात प्रदेश गर्ने घोषणा गरियो । राज्य पुनः संरचना गर्दा सामर्थ्य, पहिचान, भूगोल र जनसंख्या आदिलाई आधार बनाएर गरिनुपर्नेमा त्यस वेला केवल जनसंख्यालाई मात्र ध्यान दिएर बनाइयो; सामर्थ्य, पहिचान र भूगोललाई बेवास्ता गरियो । अहिले आएर हरेक प्रदेशमा राज्यले समान रूपमा विकास गर्न नसक्नु र बजेट विनियोजनमा पनि असन्तुलन गर्न नसक्दा जनसंख्या दुर्गमबाट सुगमतर्फ सर्ने (विस्थापित हुने) समस्या बढेको छ । जसले गर्दा कर्णाली र सुप प्रदेश लगायत अन्य पहाडी जिल्ला अन्याय र विभेदमा परेका छन् । संविधानको धारा १८, विश्व मानव अधिकार २०४८ को घोषणापत्र धारा १ देखि ३० सम्मको मर्म, अन्तर्राष्ट्रिय कानून, सिन्धु सम्झौता तथा संयुक्त राष्ट्रसंघको बडापत्र लगायत विपरीत राष्ट्र पुनः विचारको मुद्दामा बहस गर्नेपर्छ । राज्य पुनः संरचनापूर्व मुलुकमा १४ अञ्चल ७५ जिल्ला थिए । त्यसैलाई पूर्णता दिएर अधिकारसम्पन्न गरिँदा पनि संघीयता चल्द । संघीयतामा हरेक प्रांत वा प्रदेश सन्तुलित, समन्वयकारी, र सक्षम गराई गरी संघीयतालाई लिनसकेमा राम्रो नै हुन्छ । रातोपाटी

प्रधानमन्त्री ओली उच्चस्तरीय बैठकहरूमा व्यस्त

सेभिया |संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकासका लागि वित्तसम्बन्धी चौथो अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलनका क्रममा स्पेनमा रहनुभएका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले आज विभिन्न उच्चस्तरीय 'साइड इभेन्ट'मा सम्बोधन गर्नुभएको छ।

प्रधानमन्त्री ओलीले स्पेन सरकारका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री पेद्रो साञ्चेजद्वारा आयोजित विकास सहायतामा नयाँ मोचसम्बन्धी उच्चस्तरीय छलफलमा सहभागी भई उक्त विषयको 'राउण्ड टेबल'मा आफ्ना विचार प्रस्तुत गर्नुभयो।

मोल्तारि प्रधानमन्त्री ओलीले अल्पकालीन र साना टापु भएका मुलुकहरूको उच्चस्तरीय बैठकको अध्यक्षता गरी सम्बोधन गर्नुभएको छ भने 'राष्ट्र प्रमुख तथा सरकार प्रमुखहरूको पहलमा खानेपानी र सरसफाई क्षेत्रमा लगानीसम्बन्धी उच्चस्तरीय छलफललाई सम्बोधन गर्नुभयो।

विकास सहायता र विश्व साभेदारीको ऐक्यबद्धतामा नयाँ सोचबारे नेपालको स्पष्ट धारणा व्यक्त गर्दै प्रधानमन्त्री ओलीले विश्वमा कोही पनि पछाडि नपर्नु भन्ने सोचका

साथ विकास सहायतालाई 'च्यारिटी' का रूपमा मात्र नलिई गरिबीको अन्त्य र नागरिकको क्षमतावृद्धिका लागि उपयोग गर्दै दिगो शान्ति र विकासका लक्ष्य हासिल गर्न साभ्ना पहल हुनुपर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो।

"उत्तरे किसिमका सानासाना विकास परियोजनाहरू सरकार र गैरसरकारी क्षेत्रबाट समानान्तर रुपमा सञ्चालन गर्ने प्रवृत्ति पनि देखिएको छ। त्यसरी छरिएरको सहायताबाट समतामूलक विकासले गति लिँदैन", प्रधानमन्त्री ओलीले भन्नुभयो, "विकास साभेदारीहरू निश्चित च्यालन्जबाट सहायताका लागि अग्रसर हुनुपर्छ। यस कुरालाई सेभिया-प्रतिबद्धताले पनि हामीलाई अग्रित गरेको छ। हामी सबै त्यस बाटोबाट अग्रि बढौं।"

उहाँले सभामा मुलुकले बोलीमा नभई व्यवहारमा आफ्ना सहायताका प्रतिबद्धता पूरा गर्नुभन्नेमा जोड दिँदै वास्तवमै जनताको जीवनमा अर्थपूर्ण परिवर्तनका लागि प्रभाव पर्ने क्षेत्रमा सहकार्य हुनुपर्ने बताउनुभयो। अल्पकालसितमुलुकहरूको उच्चस्तरीय बैठकको अध्यक्षता गर्दै प्रधानमन्त्री ओलीले विकास

साभेदारीहरूलाई सेभिया (सेभिल्ला) प्रतिबद्धतालाई पूर्ण र इमानदारीपूर्वक सम्मान गर्न अग्रह गर्नुभयो।

यसैगरी घरेलु श्रोत परिचालनलाई बलियो बनाउन, निजी लगानीसहित मिश्रित वित्त प्रणालीलाई बढवा दिन, राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूमा थप अनुदान र आधिकारिक विकास सहायता (ओडिए) लाई औपचारिक निकायबाट परिचालन गर्न पनि सम्बद्ध पक्षसँग उहाँले अनुरोध गर्नुभयो।

प्रधानमन्त्री ओलीले विज्ञान, प्रविधि र नवप्रवर्तनको शक्तिलाई सदुपयोग गर्दै पूर्वाधार निर्माण, पहुँच विस्तारसहित हाम्रा जनताको जीवनस्तर सुधारका पक्षमा साभ्ना सङ्कल्पसहित समग्र विश्व एकटुभन्नेमा जोड दिनुभयो।

सेभिया प्रतिबद्धताले हामी सबैलाई आशा र भरोसासहित निर्माणा, समृद्ध तर दिगो भविय निर्माण गर्ने मौका दिने विश्वास व्यक्त गर्दै प्रधानमन्त्री ओलीले सही वित्तीय विश्लेषणका आधारमा लगानी बढाउँदै गरिबीसँग लड्न, कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्न र दिगो अवसर सिर्जना गर्न एक भई अग्रि बढ्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो। रासस

स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन भएको छ : मन्त्री पाण्डे

काठमाण्डु । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रीकातर्फबाट संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उद्योगमन्त्री बढीप्रसाद पाण्डेले स्वास्थ्य सेवामा सर्वव्यापी पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य, स्वीकृत आवधिक योजना र प्रगतिलाई कायम गर्न प्रभावकारी कार्यक्रमको निरन्तरता र नवित्तम कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको बताउनुभएको छ।

राष्ट्रियसभामा विनियोजन विधेयक २०८२ अन्तर्गत स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमाथि उठेका प्रश्नको जवाफ दिँदै उहाँले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या क्षेत्रमा नेपाल सरकारले पक्ष राष्ट्र भई जनाएका दिगो विकास लक्ष्य आदि अन्तरराष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको स्पष्ट पार्नुभयो। मन्त्री पाण्डेले भन्नुभयो, "संविधानले स्वास्थ्य सेवालाई नागरिकको मौलिक हकका रूपमा स्थापित गरेको छ। यस अनुरूप स्वास्थ्य सेवाका सबै अङ्क (स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक र पुनःस्थापनात्मक) विशिष्टकृत विधा र उपचार पद्धतिको समूचित विकास तथा विस्तारद्वारा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न गराउने गरी आगामी आवका लागि आवश्यक विनियोजन गरिएको छ।"

सरकारले आगामी आर्थिक वर्षका लागि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका लागि जम्मा रु ९५ अर्ब ८१ करोड विनियोजन गरिएकोमा सङ्घ सरकारमा ५५ अर्ब ३९ करोड, प्रदेश सरकार ६ अर्ब ५३ करोड र स्थानीय तह ३४ अर्ब ३२ करोड विनियोजन भएको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रीकातर्फबाट उहाँले जानकारी दिनुभयो। सधन जलनको उपचार, मुटु, मिर्गौला प्रत्यारोपण, क्यान्सरलागत विशिष्टकृत सेवाहरू साते प्रदेशका एक एक सञ्चालन अस्पताल तथा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानबाट उहेनगरी व्यवस्था गरिएकोसमेत उहाँले बताउनुभयो। मन्त्री पाण्डेले भन्नुभयो, "जटिल रोगको उपचार र सरकारी

"जटिल रोगको उपचार र सरकारी अस्पतालमा विशेषज्ञ सेवा विस्तारका साथै सेवा क्षमता अभिवृद्धिका लागि विशेष योजना लागू गरिएको कुरा जानकारी गराउन चाहान्छु।"

अस्पतालमा विशेषज्ञ सेवा विस्तारका साथै सेवा क्षमता अभिवृद्धिका लागि विशेष योजना लागू गरिएको कुरा जानकारी गराउन चाहान्छु।

उहाँले ठूला सञ्चाल्य अस्पतालको क्षमता विस्तार गरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई थप विस्तार गर्न अस्पताल पूर्वाधार निर्माण र औजार उपकरणका लागि बजेट विनियोजन गरिएको जानकारी दिनुभयो। मन्त्री पाण्डेले भन्नुभयो, "आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई तीव्र तहका सरकार मिलेर थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सहकार्यगत प्रणाली विकास गरिनेछ, साथै विशिष्टकृत सेवालाई देशका सबै भूगोल र क्षेत्रका नागरिकको

सहज पहुँचमा पुऱ्याउन क्रमशः सेवा विस्तार गरिनेछ।"

डेङ्गुरोग नियन्त्रणका लागि राष्ट्रिय एकीकृत कार्ययोजना तयार भई लागू भएको जनाउँदै उहाँले औलो प्रभावित स्थानका लागि लक्षित वर्गका लागि भ्रुल वितरण र घरभित्रै विषादी छिड्काउनेसम्बन्धी निर्देशिका जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको जानकारी गराउनुभयो। मन्त्री पाण्डेले भन्नुभयो, "एकीकृत निगरानी प्रणालीको प्रयोग गर्न डेङ्गु रोगको रोकथामका लागि भ्रुञ्च/वड्.ञ्च मार्फत निगरानी भइरहेको, सञ्चाल्य, प्रोडिक्श, जिल्ला, तथा स्थानीयस्तरमा द्रुत प्रतिकार्य टोलीलाई तयारी अवस्थामा राखिएको, साउन महिनालाई डेङ्गु सचेतना महिना मनाई विभिन्न सचेतना तथा प्रतिकार्य गतिविधि सञ्चालन भइरहेका छन्।" उहाँले त्रिबी शिक्षण अस्पताल र वीर अस्पताललागतयतका सबै सरकारी अस्पतालको सेवा प्रवाहको गुणस्तर अभिवृद्धि गराउन पेजिड, अस्पताल नेभिगेशन चार्ट, शल्यक्रियाको पालोको समय घटाउने, अनलाइन टिकट तथा भुक्तानी, एक्सरे र फिल्मको व्यवस्था र दुई सिफ्टमा स्वास्थ्य सेवा र अस्पतालमा बिमा सेवाको कडाइका साथ पालना गराइएको पनि जानकारी दिनुभयो। रासस

निजामती विधेयकका प्रावधान परिवर्तन गर्ने दोषीलाई कारबाही गर्नुपर्ने माग

काठमाण्डु । नेपाली कांग्रेसका वरिष्ठ नेता डा शेखर कोइरालाले प्रतिनिधिसभाबाट पास गरिएको निजामती कर्मचारी सेवा विधेयकमा केही प्रावधान परिवर्तन गर्ने दोषीलाई कारबाही गर्नुपर्ने माग गर्नुभएको छ।

लेखक तथा साहित्यकार मधुसूदन पाण्डेद्वारा लिखित, अनुदित, सम्पादित तथा सहलिखित 'शतक पुस्तक' को यहाँ मंगलबार लोकार्पण गर्दै निजामती विधेयकमा सरकारी सेवाबाट राजीनामा वा अवकाश भएको मितिले दुई वर्षसम्म कुनै पनि सरकारी नियुक्ति लिन नपाउने व्यवस्थामा प्रतिनिधिसभाको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समिति सचिवालयका कर्मचारी वा सांसदले विधेयकमाथि आफू खुनी प्रावधान राखेको उल्लेख गर्नुभयो।

उहाँले भन्नुभयो, "राज्य व्यवस्था समितिबाट निजामती विधेयक सर्वसम्मतिबाट पारित हुन्छ, अनि संसदा आइसकेपछि हेरफेर हुन्छ, यो सरासर आपराधिक काम हो, यसमा को दोषी हो भन्न सकिदैन, तर जो दोषी हो, उसले कुनै पनि हालतमा क्षमा पाउँदैन, यी र यसै क्रियाकलाप हुँदै जाने हो भने देश कता जान्छ?" राज्य व्यवस्था समितिले निजामती कर्मचारी वा अन्य सरकारी सेवाबाट राजीनामा दिएको वा अवकाश भएको कर्मचारीले सेवाबाट अवकाश भएको मितिले दुई वर्ष अघि पूरा नभई कुनै पनि संवैधानिक वा सरकारी पदमा नियुक्ति पाउने छैन भन्ने व्यवस्था गरेको थियो।

तर त्यसलाई खण्टित गर्नेगरी दफा ८२, (५), (क) मा संवैधानिक वा कूटनीतिक नियुक्ति तथा नेपाल सरकारले गर्ने अन्य कुनै नियुक्तिबाहेकको पदमा मात्र नियुक्ति लिन नपाउने भन्ने व्यवस्था गरी 'कुल्लिङ अफ पिरियड' को व्यवस्थालाई थप परिभाषित गरिएको छ।

नेपाल र विश्वको वर्तमान परिस्थितिमा विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको प्रजातान्त्रिक समाजवादको अर्भक बढी सान्दर्भिक भएको उल्लेख गर्दै उहाँले देशको राजनीतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक र सामाजिक अवस्थालाई नेपाली साहित्यको माध्यमबाट चित्रण गर्न साहित्यकारसँग अग्रह गर्नुभयो। कार्यक्रममा लेखक पाण्डेद्वारा लिखित १०४ वटा (मौलिक, अनुदित तथा सम्पादित) पुस्तकको लोकार्पण गरिएको थियो। रासस

प्रादेशिक तथा क्षेत्रीय सन्तुलन मिलाएर बजेट तर्जुमा गरिएको छ : मन्त्री सुडी

काठमाण्डु । महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकमन्त्री नवलकिशोर साह सुडीले जनताको प्रत्यक्ष दैनिकीसँग जोडिएको खानेपानी तथा सरसफाइजस्ता सेवा सबै नागरिकमा समन्यायिक तरिकाले पुऱ्याउन प्रादेशिक तथा क्षेत्रीय सन्तुलन मिलाएर बजेट तर्जुमा गरिएको बताउनुभएको छ।

मंगलबार खानेपानी मन्त्रालयको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा विनियोजित बजेटका सम्बन्धमा राष्ट्रियसभामा सांसदहरूले राख्नु भएका चासो, जिज्ञासा र दिनुभएको सुझावको सम्बोधन गर्ने क्रममा उहाँले सो कुरा बताउनुभयो हो।

परिवर्तित जीवन शैलीका कारणले बढ्दो खानेपानीको मागको चुनौतीलाई व्यवस्थापन गर्दै सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा पुऱ्याउनु अपरिहार्य रहेको उल्लेख गर्दै उहाँले सबैका सल्लाह सुझावलाई समेटेर आगामी दिनहरूमा मन्त्रालयले नीतिगत सुधार गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो। मन्त्री सुडीले मुलुकको कूल जनसङ्ख्याको करिब ६६ प्रतिशत सहरी जनसंख्या र बाँकी सहरोमुख

क्षेत्र रहेको हुँदा परिवर्तित जीवन शैलीका कारणले बढ्दो खानेपानीको मागको चुनौतीलाई व्यवस्थापन गर्दै सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा पुऱ्याउनु अपरिहार्य रहेको बताउनुभयो।

यसैगरी उहाँले आगामी आवको लागि खानेपानी मन्त्रालयतर्फ जम्मा रु ३३ अर्ब ८९ करोड बजेट विनियोजन भएको तथा जसमा नेपाल सरकारको श्रोतार्थ रु २४ अर्ब ६४ करोड, वैदेशिक ऋणतर्फ रु सात अर्ब ७५ करोड र वैदेशिक अनुदानतर्फ रु एक अर्ब ५० करोड रहेको जानकारी दिनुभयो।

कूल बजेटमध्ये विनियोजनतर्फ जम्मा रु २० अर्ब ७२ करोड, वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु आठ अर्ब ९४ करोड र प्रदेश र स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने सञ्चाल्य सशर्तका कार्यक्रम/आयोजनाको लागि रु चार अर्ब २२ करोड बजेट रहेको उहाँको भनाइ छ।

मन्त्री सुडीले तीव्र तहको सरकारी वार्षिक कार्यक्रममा लागानीसँग मात्र सम्बन्धित भई सरसफाइको क्षेत्र भने प्राथमिकतामा पर्ने नसकिनेको तथा सञ्चाल्य सरकारबाट केही ढल प्रशोधनका आयोजनाहरू सञ्चालनमा रहे तापनि पर्याप्त नरहेको बताउनुभयो। रासस

प्रमु बैक लिमिटेड शाखा कार्यालय बर्दियासका तपसिलमा उल्लेखित ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने तथा धितोमा रहेको सम्पत्ति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना

(सूचना प्रकाशित मिति २०८२/०३/१८ गते बुधवारको जनकपुर दुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका)

यस बैक (साविक सेञ्चुरी कमर्सियल बैक लि.) बाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले लिएको कर्जाको किस्ता (साँवा, व्याज) भुक्तानी सम्बन्धी शर्त कबुलियत उल्लेखन गर्नु भएको तथा पटक पटक मौखिक एवं लिखित तरताकेता गर्दा समेत सोको पूर्ण वेवास्ता गरी ऋणी तथा जमानतकर्ताले कर्जा नियमित तथा चुक्ता गर्ने तर्फ चासो नदेखाई आलटाल गरी बसेको हुनाले बैकले कर्जा असुलीका लागि मिति २०८१/०४/२९ गते मंगलबारको आर्थिक राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने ३५ दिने सार्वजनिक सूचना तथा धितोमा रहेको सम्पत्ति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो सूचना बमोजिम कर्जा चुक्ता तथा धितो लिलाम बिक्री हुन नसकेकोले मिति २०८१/१२/२६ गते मंगलबारको जनकपुर दुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने तथा धितो लिलाम बिक्री गर्ने बारेको १५ (पन्ध्र) दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो सूचना बमोजिम समेत कर्जा चुक्ता तथा धितो लिलाम बिक्री कर्जा असुलीका लागि कर्जा सुरक्षणको रूपमा बैक समक्ष धितो रहेको तपसिलमा उल्लेखित सम्पत्ति जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरिने भएकोले उक्त सम्पत्ति के कति दर भाउ र मूल्यामा खरिद गरी लिने हो, सो व्यहोरा खुलाई यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र बैकको कार्यालय, बर्दियास, महोत्तरीमा दाखिल गर्नु हुन ईच्छुक ब्याक्ति तथा संगठित संस्था सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। प्राप्त बोलपत्रहरू यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिन अर्थात् मिति २०८२/०३/२५ गते बुधवार (सो दिन सार्वजनिक विदा परेमा सोको लगत्तै बैक खुलेको दिन) बैकको शाखा कार्यालय, बर्दियास, महोत्तरीमा दिनको ठीक ३:०० (तिन) बजे खोलिए भएकोले उक्त दिन उपस्थित हुन सम्बन्धित ऋणी, सुरक्षणधनी, ईच्छुक बोलपत्रदाता तथा सम्बद्ध सबैमा अनुरोध छ। प्राप्त बोलपत्रहरू बैकले विना कुनै कारण दर्शाई स्वीकार वा अस्वीकार गर्न सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ। पुनःचः यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र उक्त बाँकी सम्पूर्ण कर्जाको साँवा व्याज तथा हर्जाना लगायतका अन्य दे रस्तुर समेत तिरि बुझाई कर्जा चुक्ता फछ्छौट गर्न गराउनको लागि सम्बन्धित ऋणी, धितो सुरक्षण धनी तथा जमानतकर्ता समेतलाई यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ। उक्त म्याद भित्र समेत कर्जा चुक्ता नभएमा ऋणी तथा जमानतकर्ता लगायत नेपाल राष्ट्र बैकको निर्देशन बमोजिम कर्जा चुक्ता केन्द्रको कालोसूचीमा समाविष्ट गर्नुपर्ने सम्बद्ध सबैलाई नेपाल राष्ट्र बैकको निर्देशिका बमोजिम कर्जा चुक्ता केन्द्रको कालोसूचीमा समावेश गराउन सकिने व्यहोरा जानकारी गराउँदै कर्जाको सुरक्षणको रूपमा बैक समक्ष धितो रहेको तपसिलमा उल्लेखित अचल जायजथा जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा बैक तथा धितो संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा अन्य प्रचलित कानूनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रस्तुत सूचनाको म्याद भित्र प्राप्त हुन आएका गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरिने र कुनै कारणवश तपसिलमा उल्लेखित जायजथा लिलाम बिक्री नभएमा सो जायजथा अन्य व्यवस्था गरी बेच विखन गर्न सक्ने वा नियमानुसार बैकले आफ्नो नाममा सकार गरी लिन सक्ने तथा उक्त जायजथाबाट बैकको सम्पूर्ण बक्यौता असूल उपर नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम असूल उपर गरी लिइने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

तपसिल

क. ऋणी तथा जमानतकर्ताहरूको तिनपुस्तै विवरण :

ऋणी : नेपाल सरकार, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौमा कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम मिति २०७५/१२/२९ गते दर्ता नं. २९३०४०/०७५/०७५ मा दर्ता कायम भई नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, आन्तरिक राजश्व विभाग, आन्तरिक राजश्व कार्यालय जनकपुर, बर्दियासबाट मिति २०७५/१२/२९ मा स्थायी लेखा नम्बर (पान) दर्ता प्रमाणपत्र नं. ६०९५४३३३ को प्रमाणपत्र प्राप्त **रचना कृषी फर्म प्रा.लि.**। ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. ८।

संचालक तथा जमानतकर्ता : राज नारायण महतो
(ना.प्र.नं. १८३०६३/६२९, जारी मिति २०६३/१०/१९ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी।)

ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. ८ (साविक विजलपुर गा.वि.स. वडा नं. ६)।
बाबु : राम औतार महतो। बाजे : प्रमु महतो।

जमानतकर्ता : रंजना कुमारी
(ना.प्र.नं. १८२०६३/६७७ जारी मिति २०६९/०३/१२ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी।)

स्थाई ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला गोशाला न.पा. वडा नं. १० (साविक लक्ष्मीनयाँ गा.वि.स.वडा नं. १)।
हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. ८।
बाबु : श्याम सुन्दर महतो।
पति : राज नारायण महतो। ससुरा : राम औतार महतो।

संचालक तथा जमानतकर्ता : राजकुमार सुसलिङ
(ना.प्र.नं. ०४९८२५६१ जारी मिति २०५९/०९/१८ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी।)

ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. ८ (साविक हामीलेट गा.वि.स. वडा नं. १)।
बाबु : राम सुसलिङ। बाजे : रत्न बहादुर सुसलिङ।

जमानतकर्ता : मन माया राणा
(ना.प्र.नं. ९९ जारी मिति २०५४/०४/०६ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. रौतहट।)

स्थाई ठेगाना : रौतहट जिल्ला चन्द्रपुर न.पा. वडा नं. १ (साविक रौतहट जिल्ला पौराई गा.वि.स. वडा नं. २)।
हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. ८।
बाबु : चन्द्र बहादुर राणा।
पति : राजकुमार सुसलिङ। ससुरा : राम व. सुसलिङ।

मालपोत कार्यालय, जनकपुरधाम, धनुषाबाट प्रकाशित हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

यसमा जिल्ला धनुषा चोराकोयलपुर गा.वि.स. वडा नं. २ हाल परिवर्तित शहिदनगर न.पा.वडा नं. २ मा बस्ने सिद्धेश्वर चोरवारको नाती शिवनाथ चोरवार यादवको छोरा राज कुमार चोरवार यादवले बुबा शिवनाथ चोरवार यादवको नाममा साविक लगत कायम रहेको जग्गा सर्वे नापी हुँदा निजकै नाउँमा जि.ध. गा.वि.स. बालावाखर वडा नं. २ कि.नं.२०२ क्षेत्रफल ०-६-१५ र ऐ.वडा नं.१३ कि.नं.२१ क्षेत्रफल ०-६-१८ जग्गा कायम भई नापनक्सा भएकोमा निज नापीको बखत अनुपस्थित भएको कारण दर्ता गर्न छुट भएको जग्गा निजको मिति २०४२/१०/०७ मृत्यु भई हकखाने पत्नी मेरो आमा सिया देवी चोरवारको मिति २०५५/०४/२८ गतेमा मृत्यु भई निजहरूको हकभोग खाने एकमात्र छोरा म निवेदक राज कुमार चोरवार यादव भएकोले मेरो नाममा छुट जग्गा दर्ता नामसारी गरि पाउँ भनी द.नं. २५७०८ मिति २०८२/०२/११ को यस कार्यालयमा माग निवेदन परी उक्त निवेदनको कारवाही सम्बन्धमा हकदावी सम्बन्धी सूचना प्रकाशन गर्ने भनी यस कार्यालयको मिति २०८२/०३/०६ को आदेशानुसार यो ३५ दिने हकदावी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको छ। अतः माग दावी बमोजिम निवेदकको नाममा छुट जग्गा दर्ता नामसारी गर्न नमिल्ने कुनै कारण भए वा अन्य कसैको हकदावी लाग्ने भए वा सरकारी, सार्वजनिक सम्पत्तिको हानी नोक्सानी हुने भए ठोस सबुत प्रमाण सहित यो सूचना प्रकाशित भएको/टाँस भएको मितिले बाटोको म्याद बाहेक ३५ (पैतरी) दिनभित्र यस कार्यालयमा स-प्रमाण दावी उजुर गर्न आउनु होला। सूचना गर्नु होला। अन्यथा कानून बमोजिम भई जाने व्यहोरा सम्बन्धित सबैका लागि सूचित गरिन्छ।

तपसिल

जिल्ला	क्षेत्र	बडा नं.	कि.नं.	क्षेत्रफल	फिल्डबुकको व्यहोरा
धनुषा	बालावाखर	१३	२१	०-६-१८	ज.ध. महलमा पेन्सिलले शिवनाथ चोरवार उल्लेख। कैफियत महलमा यो शिवनाथ चोरवारको हो।
धनुषा	बालावाखर	२	२०२	०-६-१५	ज.ध. महलमा पेन्सिलले शिवनाथ चोरवार उल्लेख।

प्रभु बैक लिमिटेड
प्रधान कार्यालय: बबरमहल, काठमाण्डौ, नेपाल
फोन नं. ०१-५७५१६०००

एक करोड ४० लाखभन्दा बढी मानिसको मृत्यु हुनसक्छ : अध्ययन

एफपी पेरिस । ट्रम्प प्रशासनले अमेरिकी विदेशी सहायता समाप्त गरेका कारण सन् २०२० सम्ममा विश्वका सबैभन्दा कमजोर एक करोड ४० लाखभन्दा बढी मानिसको मृत्यु हुनसक्छ । तीमध्ये एक तिहाइ साना बालबालिकाको मृत्यु हुनसक्ने एक अनुसन्धानले मङ्गलबार प्रक्षेपण गरेको छ ।

प्रतिष्ठित ल्यान्सेट जर्नलमा गरिएको यो अध्ययन यस हप्ता स्पेनमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सम्मेलनका लागि विश्व र व्यापारिक नेताहरू भेला हुँदा सङ्घटनमा रहेका सहायता क्षेत्रलाई बलियो बनाउने आशामा प्रकाशित भएको छ । अमेरिकी एजेन्सी फर इन्टरनेसनल डेभलपमेन्ट (युएसएआइडी-युएड)ले जनवरीमा डोनाल्ड ट्रम्प ह्वाइट हाउसमा फर्कनु अघिसम्म विश्वव्यापी मानवीय कोषको ४० प्रतिशतभन्दा बढी सहयोग गर्दै आएको थियो ।

दुई हप्तापछि ट्रम्पका तत्कालीन निकट सल्लाहकार र संसारका धनी ब्याँक एलन मस्कले एजेन्सीलाई 'काठ काट्ने मेसिनमा हालेको' भनेर घमण्ड गर्नुभएको थियो । बार्सिलोना इन्स्टिच्युट फर ग्लोबल हेल्थ (आइएसग्लोबल) का अनुसन्धानकर्ता एवं अध्ययनका सह-लेखक डेभिड रेसलाले कोष कटौतीले 'जोखिममा रहेका जनसङ्ख्याको स्वास्थ्यमा दुई दशकको प्रगतिलाई अचानक रोकने र उल्ट्याउने जोखिम छ' भनी चेतावनी दिनुभयो ।

"धेरै निम्न र मध्यम आयका देशहरूका लागि यसको परिणामले हुने आघात

विश्वव्यापी महामारी वा ठूलो सशस्त्र द्वन्द्वको मापदण्डसँग तुलना गर्न सकिन्छ", उहाँले एक विज्ञापितमा भन्नुभयो । एक सय ३३ राष्ट्रको तथ्याङ्कलाई फर्केर हेर्दा अनुसन्धानकर्ताहरूको अन्तर्नीष्ट्रय टोलीले युएसएड कोषले सन् २००१ देखि २०२१ सम्म विकासशील देशहरूमा नौ करोड १८ लाखको मृत्यु रोकेको अनुमान गरेको छ । यो इतिहासको सबैभन्दा घातक द्वन्द्व दोस्रो विश्वयुद्धमा नभई अनुमानित सर्वाभन्दा बढी हो ।

एचआइभी, मलेरिया बढ्ने
शोधकर्ताहरूले यस वर्षको सुरुमा अमेरिकी सरकारले घोषणा गरेको तथ्याङ्कले मृत्युदरलाई कसरी असर गर्नसक्छ भनेर ८३ प्रतिशतले कोष कटौती गर्ने भनेर प्रक्षेपण गर्न मोडलिङ पनि प्रयोग गरे । कटौतीले सन् २०३० सम्ममा एक करोड ४० लाखभन्दा बढीको मृत्यु हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ । उक्त सर्वाभन्दा पाँच वर्षमुनिका ४५ लाखभन्दा बढी बालबालिका

थिए अर्थात् एक वर्षमा करिब सात बालबालिकाको मृत्यु तुलनाका लागि भन्नुपर्दा करिब एक करोड सैनिक प्रथम विश्वयुद्धको समयमा मारिएको अनुमान गरिएको छ । युएसएडद्वारा समर्थित कार्यक्रमहरू सबै कारणाबाट छुट्टी मृत्युको १५ प्रतिशत कमीसँग जोडिएको शोधकर्ताहरूले निर्धारण गरेका छन् ।

पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाका लागि मृत्युको गिरावट दुई गुणा तीव्र अर्थात् ३२ प्रतिशत थियो । रोगबाट हुने रोकथाम योग्य मृत्युलाई रोक्न युएसएड कोष विशेष गरी प्रभावकारी भएको पाइएको थियो । युएसएडको उच्च स्तरको सहायता पाउने देशहरूमा कम वा कुनै सहायता नपाउने देशहरूको तुलनामा एचआइभी/एडसबाट हुने मृत्यु ६५ प्रतिशत कम थियो भनेर अध्ययनले पत्ता लगाएको छ । मलेरिया र उपेक्षित उष्णकटिबन्धीय रोगहरूबाट हुने मृत्युहरू पनि समान रूपमा आधामा कटौती भएको थियो ।

मोजाम्बिकको म्यानहिका हेल्थ रिसर्च सेन्टरका अध्ययनका सह-लेखक फ्रान्सिसको साउटले युएसएडले एचआइभी, मलेरिया र क्षयरोग जस्ता रोगहरूसँग लड्न कसरी मद्दत गर्नु भनेर जमिनमा देखेको बताउनुभयो । "अहिले यो सहायता कटौतीले जीवनलाई मात्र जोखिममा राख्दैन - यसले निर्माण गर्न दशकौं लागेको महत्त्वपूर्ण पूर्वाधारलाई पनि कमजोर बनाउँछ", उहाँले जोड दिनुभयो ।

बोस्टन विश्वविद्यालयका रोग मोडलर ब्रुक निकोलसले सञ्चालन गरेको भर्खरै अपडेट गरिएको ट्वाइटरले अमेरिकी सहायता कटौतीको परिणामस्वरूप पहिले नै लगभग एक लाख आठ हजार वयस्क र दुई लाख २४ हजारभन्दा बढी बालबालिकाको मृत्यु भएको अनुमान गरेको छ । ट्वाइटरका अनुसार यसले प्रत्येक घण्टामा ८८ जनाको मृत्यु हुने गर्छ ।

बढाउने समय

युएसएड बन्द भएपछि फ्रान्स, जर्मनी र बेलायत लगायत

अन्य धेरै प्रमुख दाताले आफ्नो विदेशी सहायता बजेट घटाउने योजना घोषणा गर्दै त्यसको पछि लागे । "यो सहायता कटौतीले विशेष गरी युरोपेली सङ्घ (इयु) मा आगामी वर्षहरूमा अझ बढी मृत्युहरू निम्त्याउन सक्छ", आइएसग्लोबलको अध्ययन सह-लेखक क्याटरिना मोन्टीले भन्नुभयो ।

तर डरलादो प्रक्षेपणहरू हालको प्रतिज्ञा गरिएको सहायताको मात्रामा आधारित छन् भन्दा त्यसैले स्थिति परिवर्तन भएमा तुरुन्तै घटनसक्ने अनुसन्धानकर्ताहरूले जोड दिए । एक दशकमा सबैभन्दा ठूलो सहायता सम्मेलनका लागि यस हप्ता स्पेनी सहर सेभिलामा दर्जनौं विश्व नेताहरू भेला भइरहेका छन् । तर, संयुक्त राज्य अमेरिका भने उपस्थित हुनेछैन । "अहिले कम गर्ने होइन, बढाउने समय हो", रेसलाले भन्नुभयो ।

आफ्नो सहायता कटौती हुनुअघि युएसएडले सम्पूर्ण अमेरिकी सङ्घीय खर्चको शून्य दशमलव तीन प्रतिशत प्रतिनिधित्व गर्थ्यो । "अमेरिकी नागरिकहरूले युएसएडमा प्रतिदिन लगभग १७ सेन्ट अर्थात् प्रतिवर्ष करिब ६४ डलर योगदान गर्छन्", लस एन्जलसको क्यालिफोर्निया विश्वविद्यालयका अध्ययनका सह-लेखक जेम्स म्याकिन्कोले भन्नुभयो, "मलाई लाग्छ कि लाखौंको ज्यान बचाउन यति हानो योगदान कति प्रभावकारी हुनसक्छ भन्ने थाहा भएमा अधिकांश अमेरिकीले युएसएडको निरन्तर कोषलाई समर्थन गर्नेछन् ।"

एसिसी पुरुष यु-१६ पूर्वी क्षेत्रीय क्रिकेट: नेपालले भुटानलाई सहजै हरायो

काठमाण्डु । एसिसी पुरुष यु-१६ पूर्वी क्षेत्रीय क्रिकेट प्रतियोगितामा समूह चरणको अन्तिम खेलमा नेपालले भुटानलाई सहजै पराजित गरेको छ । मंगलबार सम्पन्न खेलमा नेपालले भुटानलाई दुई सय १८ रनको फरकिलो अन्तरले हराएको हो ।

मलेसियाको सेलान्जर टर्फ क्लबको मैदानमा नेपालले टस जितेर पहिला ब्याटिङ गरेको थियो । नेपालले निर्धारित ५० ओभरको खेलमा रौनक श्रीवास्तवको शतकीय पारीको मदतमा पाँच विकेटको क्षतिमा तीन सय ५८ रन बनायो । श्रीवास्तवले एक सय ६८ रनको योगदान दिए । उनले एक सय ३२ बल खेल्ने क्रममा पाँच छक्का र १६ चौका हाने । यस्तै जोय थापाले अविजित ६१, शिवांस

बजागईले ५४ तथा सुगम बुढाथोकीले ३५ रन बनाए । बलिङकर्ता भुटानका सञ्जय दोर्जेले तीन तथा तेन्जिन लोडेले एक विकेट लिए । तीन सय ५९ रनको विशाल लक्ष्य पछ्याएको भुटानले ३२ दशमलव ४ ओभरमा ९ विकेट गुमाउँदै मात्र ६० रन बनायो । भुटानका लागि सुजन दावाले १४ तथा योग्य छोफेलेले १० रन बनाए । भुटानका अन्तिम ब्याटर क्रिजमा आएर पनि बलिङकर्ता नेपालका लागि कप्तान विपिनप्रसाद शर्माले १० ओभरमा ७ रन खर्चिएर ४ विकेट लिए । यस्तै सचिन भट्ट र सुयोग भट्टाईले दुई दुई विकेट लिए । नेपाल समूह चरणका चारवटै खेलमा विजेता भनेर समूह 'ए'को शीर्ष स्थानमा रहँदै सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेको

छ । उक्त समूहबाट दोस्रो स्थानमा रहँदै सिक्किम पनि सेमिफाइनलमा पुगेको छ । यस्तै समूह 'बी'बाट हङकङ शीर्ष स्थानमा रहँदै तथा मलेसिया दोस्रो स्थानमा रहेर सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेका छन् । नेपालले अब बिहीबार सेमिफाइनलमा मलेसियासँग खेल्ने छ । नेपाल प्रतियोगिताको डिफेन्डिङ च्याम्पियन हो । नेपालले सन् २०२३ मा भएको प्रतियोगितामा फाइनलमा मलेसियालाई हराउँदै उपाधि जितेको थियो । एसियाली क्रिकेट परिषद् (एसिसी) को आयोजनामा जारी प्रतियोगितामा नेपालसहित १० राष्ट्र सहभागी थिए । समूह 'ए' मा नेपालसहित सिक्किम, इन्डोनेसिया, भुटान र जापान तथा समूह 'बी' मा आयोजक मलेसियासहित हङकङ, माल्दिभ्स, थाइल्याण्ड र म्यानमार रहेका थिए ।

थाइल्यान्डका प्रधानमन्त्री निलम्बित गाजामा शत्रुताबीच नयाँ विस्थापन आदेशबाट संयुक्त राष्ट्रसङ्घका प्रमुख चिन्तित

एफपी बैङ्कक । थाइल्यान्डका प्रधानमन्त्री पेटीडाङ्ग सिनावान्नालाई सबैधानिक अदालतले मङ्गलबार निलम्बित गरेको छ । अदालतले कम्बोडियासँगको कूटनीतिक विवादमा उहाँको आचरणको बारेमा छानबिन सुरु गर्दै निलम्बित गरेको हो ।

मुलुकको राजनीति वर्षौंदेखि रूढीवादी, सैन्य समर्थक, शाही समर्थक अभिजात वर्ग र सिनावान्ना परिवारबीचको संघर्षले हावी भएको छ । सिनावान्ना परिवारलाई रूढीवादी, सैन्य समर्थक र शाही समर्थक अभिजात वर्गले थाइल्यान्डको परम्परागत सामाजिक व्यवस्थाका लागि खतरा मान्छन् । अदालतले वर्षौंदेखि पेटीडाङ्गलाई उहाँका बुबा एवं पूर्व प्रधानमन्त्री थाक्सिन सिनावान्नाले शाही मानहानिको आरोपमा फौजदारी अदालतको सामना गर्नुपरेको दिन नै भद्रका लागेको छ । पेटीडाङ्गलाई एक वर्षभन्दा कम समयअघि सत्ता सम्हाल्नुभएको थियो, तर सबैधानिक अदालतले सीमा विवादका क्रममा

उहाँले मन्त्रपरिषद्को नैतिकता उल्लङ्घन गर्नुभयो कि भएन भनेर विचार गरिरहेकाले उहाँलाई निलम्बित गरिएको छ । कम्बोडियासँग लामो समयदेखि चलिरहेको क्षेत्रीय विवाद मे महिनामा सीमापार भडपमा परिणत हुँदा एक कम्बोडियाली सैनिकको मृत्यु भएको थियो । अलिक् भएको रेकर्डिङ अनुसार जब पेटीडाङ्गले कम्बोडियाका पूर्व नेता हुन सेनलाई तनावबारे छलफल गर्न फोन गर्नुभयो, उहाँले हुन सेनलाई 'काका' भन्नुभयो र एक थाई सैन्य कमान्डरलाई आफ्नो 'प्रतिद्वन्द्वी' भनेर उल्लेख गर्नुभयो । उक्त फोनवार्ताले व्यापक आक्रोश निम्त्यायो ।

रूढीवादी सांसदहरूले उहाँलाई कम्बोडियासामु भुक्केको र सेनालाई कमजोर बनाएको आरोप लगाए र मन्त्रीहरूमा 'स्पष्ट इमानदारी' र 'नैतिक मापदण्डहरू' आवश्यक पर्ने सबैधानिक प्रावधानहरू उल्लङ्घन गरेको आरोप लगाए । "सबैधानिक अदालतले ७-२ को बहुमतले प्रतिवादीलाई जुलाई १ देखि सबैधानिक अदालतले आफ्नो निर्णय

नगरेसम्म प्रधानमन्त्रीको दायित्वबाट निलम्बित गर्छ", एक विज्ञापितमा भनिएको छ । गम्भीर कमजोरी पेटीडाङ्गको फेड थाई पार्टी पहिले नै यो काण्डमा परेका कारण एक प्रमुख रूढीवादी गठबन्धन साभेदारले त्यागेको छ र हजारौंले सप्ताहान्तमा बैङ्ककमा उहाँको नेतृत्व विरुद्धमा विरोध प्रदर्शन गरेका छन् । उहाँका सहयोगीहरूले राजीनामा गरेपछि थाइल्यान्डका राजाले मङ्गलबार पेटीडाङ्गको मन्त्रिमण्डल फेरबदललाई अनुमोदन गर्नुभयो । उहाँले आफूलाई संस्कृति मन्त्रीको पद तोक्नुभएको छ र बिहीबार यो पद ग्रहण गर्नुहुनेछ, तर सबैधानिक अदालतले अनुसन्धान गरिरहेको बेला उहाँले त्यो भूमिका दिन सक्नुहुन्छ कि हुन भन्ने अस्पष्ट छ ।

अलग रूपमा मङ्गलबार, उहाँका बुबा थाक्सिन थाइल्यान्डका राजालाई आलोचनाबाट जोगाउन प्रयोग गरिने कडा राजद्रोह कानूनको उल्लङ्घनको आरोपमा बैङ्ककको एक फौजदारी अदालतमा उपस्थित हुनुभयो । सन् २०१५ मा थाक्सिनले दक्षिण कोरियाली मिडियालाई दिएको अन्तर्वार्ताबाट यो आरोपहरू उत्पन्न भएका हुन् र दोषी ठहरिएमा उहाँलाई १५ वर्षसम्म जेल हुनसक्छ । मुद्दा हलनासम्म चल्नेछ, त्यसपछि कम्तीमा एक महिनासम्म फैसला आउने अपेक्षा गरिएको छ ।

अदालतका एक अधिकारीले मङ्गलबार बिहान थाक्सिनको उपस्थितिमा मुद्दा सुरु भएको पुष्टि गरे तर मिडियालाई भित्र छिर्न अनुमति नदिये बताए ।

सिन्धवा संयुक्त राष्ट्रसङ्घ । उत्तरी गाजा पट्टीका लागि जारी इजरायली नयाँ निकासी आदेशको निन्दा गर्दै संयुक्त राष्ट्रसङ्घका महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसले पछिल्लो इजरायली आक्रमणबाट ज्यान गुमाएकोप्रति चिन्ता व्यक्त गर्नुभएको छ ।

"नागरिकहरूलाई सम्मान र संरक्षण गरिनुपर्छ", गुटेरेसका प्रमुख प्रवक्ता स्टेफन दुजारिकले भन्नुभयो । सबै बन्धकहरूको तत्काल, बिना शर्त रिहाइको आह्वान गर्दै दुजारिकले भन्नुभयो, "महासचिवले मध्यस्थकर्ताहरूको निरन्तर प्रयासलाई पनि स्वागत गर्दै गाजामा स्थायी युद्धविराममा पुग्न आफ्नो अपिल दोहोर्‍याउनुभएको छ ।" प्यालेस्टिनी चिकित्सा र सुरक्षा स्रोतहरूले सोमबार गाजा सहरको समुद्र तटमा रहेको क्याफेमा इजरायली हवाई आक्रमण हुँदा कम्तीमा २१ जनाको मृत्यु भएको र दर्जनौं घाइते भएको बताएका छन् । आक्रमणपछि अस्पतालमा ल्याइएका अधिकांश पीडित महिला र बालबालिका रहेको अल-सिफाले एक संक्षिप्त विज्ञापितमा जनाएको छ । मानवीय मामिला समन्वयका लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घको कार्यालय (ओसिएचए) ले गाजाको अधिकांश भाग विस्थापनको आदेशमा रहेको बताएको छ । कब्जा गर्ने शक्तिका रूपमा इजरायलले नागरिकहरू जहाँ भए पनि जहाँ गए पनि उनीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्नुपर्ने ओसिएचएले बताएको छ ।

"मानिसहरूलाई भीडभाड भएको क्षेत्रमा धकेलिएको छ, जहाँ हजारौं अन्य पहिले नै बसिरहेका छन्", ओसिएचएले

आइतबारको विस्थापन आदेशबारे भनेको छ, "यी ठाउँमा आश्रय, पानी र ढल प्रणाली र चिकित्सा सुविधाहरूको अभाव छ ।" कार्यालयका अनुसार सप्ताहान्तमा चलिरेहेको इजरायली सैन्य कारवाहीको बीचमा खानाको पर्याप्तता समेत धेरै मानिस मारिए र घाइते भएका छन् ।

मध्य गाजाका लागि सप्ताहान्तमा पहिलेको विस्थापन आदेशपछि इजरायलीहरूले जबलान र गाजा सहरका क्षेत्रका गाजाबासीहरूलाई अल मवासी जान निर्देशन दिएको मानवतावादीहरूले बताएका छन् । आइतबारको आदेशबाट मात्रै विस्थापित हुने क्षेत्रमा दर्जनौं अस्थायी विस्थापन स्थलहरूमा बसोबास गर्ने परिवारहरूसहित लगभग एक लाख ५० हजार मानिस थिए । ओसिएचएले गाजाभरि अपूर्णतै ल्याउन र मानवीय कार्यहरू गर्नमा

भारी अवरोधहरूबीच मानिसहरू भोकै रहेको बताएको छ । विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्ल्युएफपी) का अनुसार पाँचमध्ये एक जना मानिसले विनाशकारी भोकमरीको सामना गरिरहेको र ९० हजारभन्दा बढी महिला र बालबालिकालाई कुपोषणका लागि तत्काल उपचार आवश्यक छ । डब्ल्युएफपीले यस क्षेत्रमा एक लाख ३० हजार मेट्रिक टन खाना राखिएको र पहुँच प्रदान गरिएमा गाजामा मानिसहरूलाई सेवा दिन तयार रहेका बताएको छ । संयुक्त राष्ट्रसङ्घका मानवतावादीहरू र उनीहरूका साभेदारहरूले इजरायली अधिकारीहरूलाई तत्काल इन्धनलाई गाजामा प्रवेश गर्न अनुमति दिन आह्वान गरेका छन् । "यो अस्पताल, पानी र सरसफाई उपकरण, दूरसञ्चार, सीमाबाट कार्गो सार्ने

र सामुदायिक भान्सा सञ्चालन गर्ने जस्ता जीवन बचाउने कार्यका लागि अत्यन्त आवश्यक छ", ओसिएचएले भनेको छ, "यदि इन्धनमा प्रतिबन्ध जारी रह्यो भने, यी महत्त्वपूर्ण सेवाहरूमध्ये धेरै चाँडै र केही क्षेत्रहरूमा चाँडै बन्द हुनेछन् ।"

कार्यालयका अनुसार इजरायली अधिकारीहरूले धेरै मानवीय आन्दोलनलाई अस्वीकार गर्न जारी राखेका छन् । ओसिएचएले टोस फोहोर र भनावरोध हटाउने र बिग्रीएका टुकहरू पुनःप्राप्त गर्ने प्रयाससहित सहायता आन्दोलन समन्वय गर्ने विश्व निकायको १५ मध्ये पाँचवटा प्रयासलाई अस्वीकार गरेको बताएको छ । अवरोधका कारण वा आयोजकहरूले तिनीहरूलाई रद्द गर्नुपरेका कारण अन्य दुई मिसन सम्पन्न भएका छैनन् । कर्मचारीहरूको आवागमन र अन्य मिसनसहित बाँकी आठ मिसन पूरा भएका छन् ।

शिक्षामा काम गरिरहेका यसका साभेदारहरूले विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरूले निरन्तर सिकाइ गुमाउने गरेको रिपोर्ट गरेको कार्यालयले जनाएको छ । आइतबार जारी गरिएको विस्थापन आदेशले पाँच हजार विद्यार्थी र दुई सय शिक्षकसहित एक दर्जनभन्दा बढी अस्थायी सिकाइ स्थलहरूलाई असर गरेको छ । विस्थापन आदेश र विद्यालयहरूमा व्यापक क्षतिको बीचमा गाजाका अधिकांश बालबालिका शिक्षामा पहुँच नभएकाले बालबालिकाको भविष्य अन्धकारमा छ । अन्य ओसिएचए साभेदारहरूले विगत दुई महिनामा लैङ्गिक-आधारित हिंसाको बढ्दो जोखिमको रिपोर्ट गरेका छन् ।

दक्षिणी भारतको एक औषधि कारखानामा विस्फोट हुँदा ३६ जनाको मृत्यु

एपी हैदराबाद । भारतको दक्षिणी राज्य तेलङ्गानाको एक औषधि कारखानामा सोमबार भएको ठूलो विस्फोट र आगलागीमा ज्यान गुमाउनेको संख्या कम्तीमा ३६ पुगेको र करिब तीन दर्जन घाइते भएको अधिकारीहरूले मङ्गलबार बताएका छन् ।

राज्यको राजधानी हैदराबादबाट करिब ५० किलोमिटर (३१ माइल) टाढाको औद्योगिक क्षेत्रमा भएको दुर्घटना स्थलबाट दमकलकर्मीहरूले ३४ जना कामदारका जलेका शवहरू फेला

पारेको राज्यका दमकल सेवा निर्देशक जी.भी. नारायण रावले बताउनुभयो । अन्य दुई कामदारको जलेको अवस्थामा मृत्यु भएको र उनीहरूलाई अस्पतालमा मृत घोषित गरिएको उहाँले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार थप कामदारहरू फसेका छन् कि छैनन् भनेर पत्ता लगाउन सिगावी इन्डस्ट्रिजको नष्ट भएको औषधि एकाइको भनावरोध हटाउने काम भइरहेको छ ।

करिब तीन दर्जन घाइते कामदारलाई अस्पतालमा भर्ना गरिएको छ । "कारखानाको सम्पूर्ण संरचना भत्किएको छ । आगो निभाइएको छ र हामी

आगामी केही घण्टामा भनावरोध हटाउने काम सकिने आशा गर्छौं", रावले भन्नुभयो । रावका अनुसार कारखानाको स्त्रे ड्युर युनिटमा सोमबार विस्फोट र त्यसपछिको आगलागी भएको रिपोर्ट गरिएको थियो, जुन कच्चा माललाई औषधि बनाउनका लागि फाइन पाउडरमा प्रशोधन गर्न प्रयोग गरिन्छ ।

राज्यका स्वास्थ्यमन्त्री दामोदर राजा नरसिंहले विस्फोट हुँदा कारखानाभित्र एक सय आठ कामदार रहेको जानकारी दिनुभयो । "शवहरू नराम्ररी जलेको र विकृत भएपछि डिएनए परीक्षण गर्न विशेष

मेडिकल टोली तैनाथ गरिएको छ", राज्य सरकारले घटनाको कारण अनुसन्धान गर्न प्यानल गठन गरेको उल्लेख गर्दै नरसिंहले भन्नुभयो । प्रत्यक्षदर्शीहरूले घटनास्थलबाट केही किलोमिटर टाढाबाट विस्फोटको आवाज सुनेको बताएका छन् । भारत विश्वका केही शीर्ष औषधि कम्पनीहरूको घर हो । औषधि कम्पनीहरूले जेनेरिक औषधि र खोपहरूको विश्वव्यापी आपूर्तिमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छन् । देशको बलियो उत्पादन र लागत प्रभावी उत्पादनले यसलाई फार्मा दिग्गजहरूका लागि केन्द्र

बनाएको छ । विशेष गरी रासायनिक रिपेक्टर हरूसँग सम्बन्धित औद्योगिक दुर्घटनाहरू त्यस्ता कारखानाहरूमा असामान्य छन् । यसले सार्वजनिक स्वास्थ्यका लागि महत्त्वपूर्ण क्षेत्रमा कडा सुरक्षा प्रोटोकल र निरीक्षण लापू गर्न अधिकारीहरूको आवश्यकतालाई जोड दिन्छ । कम्पनीको वेबसाइट अनुसार सिगावी इन्डस्ट्रिज लिमिटेड सक्रिय औषधि सामग्री, मध्यवर्ती र भिटामिन-खनिज मिश्रणहरूसँग व्यवहार गर्ने एक भारतीय कम्पनी हो ।

बङ्गलादेशमा डेडु सङ्क्रमितको संख्या १० हजारभन्दा बढी, ४२ जनाको मृत्यु

सिन्धवा ढाका । बङ्गलादेशमा जुन महिनामा डेडुका मामिला उल्लेखनीय रूपमा बढ्दा यस वर्ष अहिलेसम्म १० हजारभन्दा बढी सङ्क्रमित हुनुका साथै ४२ जनाको मृत्यु भएको जनाइएको छ । मे महिनामा एक हजार सात सय ७३ मानिस भाइरल रोगबाट

सङ्क्रमित भएपछि जुनसम्म पाँच हजार नौ सय ५१ थप डेडुका घटनाहरू रेकर्ड गरिएको छ । स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा महानिर्देशालय (डिजिएचएस) ले सोमबार सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कले यस वर्ष अहिलेसम्म डेडुका सङ्क्रमितको संख्या १० हजार दुई सय ९६ पुगेको देखाएको छ ।

“गोविन्दको करेली माछा, जिब्रोमै भुण्डिने स्वाद”

काठमाण्डु । माछाको फुल, तीतेकरेला र भ्यान्टाको समिश्रणबाट बनाइएको करेली माछाको तरकारी आहा । कति आकर्षक जिब्रोमै भुण्डिने स्वाद । वरिष्ठ सेफ गोविन्दनरसिंह केसीले पस्केको थाली सेटमा माछाको विशेष तरकारी हेर्दा जति आकर्षक थियो त्यसको स्वाद पनि उतिकै मीठो थियो ।

असारको पन्ध्र । अपराहन समय । बाहिर सिमसिमे पानी अनि सिलौटो कटेजभित्र मीठो सजीतका साथमा नेपाली रैथाने खानाको परिकारको स्वादले वातावरणलाई थप रौनकता प्रदान गरेको थियो । खानाको प्रदर्शनी र तराईको बासनाले सबैलाई मन्त्रमुग्ध बनाएको थियो ।

विशेष व्यक्ति र आगन्तुक पाहुनासहित सेफहरूले पस्केका खानाको परिकारमा सबै भूमिमाएका थिए । बागमती प्रदेशका सांसद दीपेन्द्र श्रेष्ठले सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमा लख्नुभएको छ, “आनामगर स्थित सुप्रसिद्ध सिलौटो कटेजमा नेपाली खाना प्रवर्द्धन अभियान र अन्तरराष्ट्रिय सेफ पन्थसम्म कँडेल र दुर्गा खट्टाको पाककलामा आधारित भोजनलिपि स्वादको चौथो संस्करण सजीतमय वातावरणमा सहभागी हुँदै, मासी चामलको परिकारको खाना खाइयो, साह्रै मीठो, कति स्वादिलो आहा!”

राष्ट्रिय धान दिवसको अवसर पारेर यही असार १५ गते सिलौटोमा आयोजित भोजनलिपि स्वादको चौथो संस्करणमा प्रस्तुत गरिएको पाककलामा आधारित माछाको परिकारले पाहुनाको ध्यान खिचेको थियो । सबैको जिब्रोमा स्वाद गडिएको थियो । साधना बाला केन्द्रका कलाकारले मादल, कासुरीको सुमधुर धुनले उपस्थितलाई मन्त्रमुग्ध बनाएको थियो ।

विभिन्न प्रजातिका माछाको फुल सञ्चलन गरेर सेफ केसीले

खाना स्वादिष्ट हुनुका साथै आकर्षक देखिन्थ्यो । नेपाली रैथाने खानालाई आकर्षक रूपमा सजाइएको दृश्य रोचक थियो । सोटीहोटी होटलमा ३१ वर्ष सेफका रूपमा काम गर्नुभएका नेपालका पहिलो सेफ केसीको नेतृत्वमा भोजनलिपि स्वाद परिक्रमिएको हो ।

स्वदेशी तथा विदेशी राष्ट्रप्रमुख, विश्वचर्चित र ख्यातिप्राप्त ‘सेलिब्रेटी’लाई खानाको परिकार परिक्रमा केसीले नेपाली खानाको विश्वव्यापी प्रवर्द्धनका लागि अभियानलाई साथ दिन अभिभावकीय भूमिका निर्वाह गरेको बताउनुभयो ।

“भोजनलिपि स्वादको यस संस्करणअन्तर्गत पाहुनाको विशेष आग्रहबमोजिम माछाको फुलको तरकारी पस्केकाको छु, यसलाई सहभागी सबैले रुचाइदिनुभयो । यो जीवनकै बेग्लै र फरक स्वाद लिएको प्रतिक्रिया दिनुभएको छ, यसले आफूलाई पनि हैसला मिलेको छ”, उहाँले भन्नुभयो ।

माछाको फुलको तरकारीसहित करेला र भ्यान्टाको मिश्रणबाट बनेको परिकार प्रस्तुत गरिएको थियो । केसी आफूले कालीमाटीबाट माछा माग गरेर पाककला प्रस्तुत गर्नुभएको हो । उहाँले भन्नुभयो, “वितर करिग तीन दिन अगाडि माछा माग गरेका थियौं । यो अत्यन्तै

साथै जातजातिलाई समेटेर बनाइएको बताउनुभयो । उहाँका अनुसार रिकीकुर, थकालीलगायत खानाको परिकार पस्किने प्रयास गरिएको हो । चौथो संस्करणसम्म आइपुग्दा आफूमा हैसला बढेको भन्दै यसले स्वस्थ्यवर्द्धक खानाको प्रवर्द्धनमा मद्दत पुगेको बताउनुभयो ।

लड्डु, ढिँडो, च्याखला रिकीकुरलगायत परिकार कार्यक्रमको आकर्षण थिए । चौथो संस्करणमा राजनीति, समाजसेवी, सञ्चारजगतलगायत क्षेत्रको प्रतिनिधित्वसँगै खानाको परिकारप्रतिको हौसलाले आगामी दिनका संस्करणलाई थप आकर्षक बनाउन ऊर्जा मिलेको सेफ कँडेलले बताउनुभयो । उहाँले नेपालमा दक्ष सेफ जनशक्तिको अभाव रहेको बताउँदै अहिले पनि कतिपय रेस्टुरन्ट र होटलमा तालिमप्राप्त सेफको अभाव खड्किएकाले अभियानमार्फत दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा टेवा पुगे विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

सिलौटोमा सबै मसला पिनेर स्वाद तयार गरिन्छ । नेपाली वास्तुकला भल्किने, नेपाली संस्कृतिसँग सम्बन्धित नेपाली रैथाने खानाको प्रवर्द्धन गरिएको उल्लेख गर्दै सेफ केसीले सेफ कँडेलको भोजनलिपि स्वादको सोच र अवधारणालाई सार्थक बनाउन आफूले सक्रिय साथ दिएको उल्लेख गर्नुभयो ।

पहिलो रोजाई डोमा लड्डु भोजनलिपि सँगै चौथो संस्करणमा सेफहरूले माछाको तरकारीबाहेक लोका र गाँजलाई गलाएर सखरको समिश्रणमा बनेको डोमाको लड्डुको बेलै आकर्षण थियो ।

स्वादिष्ट र स्वास्थ्यवर्द्धक लड्डु पाहुना तथा ग्राहकको पहिलो रोजाइमा परेको थियो । गाजर र लौकलाई करिब छ घण्टाको मेहेतमा बनाइएको डोमाको लड्डु पानको पातमा सजाइएको थियो । यस्तै मासी चामलको भात, ढिँडो, खस्रो च्याखला, खुट्टीको सुप, खसीको मासु, लोकल कुखुराको मासु, हाँसको छोयला, सिस्नोको सुप, हाँसको छोयला, फापर र आलुलाई मिसाएर बनाइएको रिकीपुरको विशेष प्रस्तुति थियो ।

मासी भात र कडुकनाथ करी, च्याँखला, ढिँडोसँग खसीको करड, नब्रे सपेटो, इन्ड्रेपी मोमो, हाँसको छोइला, रिकीकुर, कन्धेया, गोरस (मही), दही फ्रुट र चिउरा, करेलावारी फलफूल सलादको प्रदर्शनी आकर्षक र रुचिकर थियो ।

भोजनलिपि स्वादका संस्थापकसेफ कँडेलले प्रदर्शनीको खाना हिमाल, पहाड र तराईका

तरकारी र दूध बेचेर मासिक एक लाख आमदानी

दोरपाटन । बुर्तिबाड बजारसँगै जोडिएको भन्नेटा गाउँ छ । भन्नेटा गाउँमा उक्लैदा बित्तिकै ठूलो कृषि फार्म देखिन्छ । फार्ममा लहलह फलेका काँक्रा, गोडेडा, काउली र बन्दा । फार्म छेउमै रहेको वारीमा भेटिनुहुन्छ चन्द्रलाल पाण्डे । बारीको घाँस काट्ने, तकारीमा पानी लगाउने र भैँसी दुहुने चन्द्रलालको दैनिकी नै हो । आकस्मिक कामबाहेक उहाँ फार्म छोडेर कति जानुहुन्छ । जानका लागि उहाँलाई फुर्सद पनि हुँदैन ।

करीब २० वर्ष अगाडि कतार पुग्नुभएका चन्द्रलालले पाँच वर्ष उहाँ बिताउनुभयो । परदेशी भूमि, दुःखको काम त्यसमाथि साहुको गालीबोली जसले गर्दा उहाँलाई विदेश बस्ने मन भयो । पाँच वर्ष बिताएपछि उहाँ स्वदेश फर्किनुभयो । गाउँ फर्किएपछि उहाँले विक्रम संवत् २०६७ देखि व्यावसायिक रूपमा तरकारीखेती गर्न थाल्नुभयो । बिस्तारै भैँसी पालेर दूध बिक्री गर्न थाल्नुभयो । अहिले चन्द्रलालले तरकारी र दूध बिक्री गरेर राम्रो आमदानी गर्दै आउनुभएको छ ।

उहाँले २४ रोपनी क्षेत्रमा तरकारीखेती गर्नुभएको छ भने पाँचवटा भैँसी पालेर दैनिक ३० लिटर दूध बिक्री गर्दै आउनुभएको छ । बुर्तिबाड बजार नजिकै रहेको हुँदा उहाँले उत्पादन गरेको

तरकारी र दूध बिक्रीका लागि समस्या छैन । जति पनि बजारमै खपत हुने हुँदा उत्पादन बढाउनतर्फ उहाँ लाग्नुभएको छ । पन्ध्र वर्षसम्म निरन्तर तरकारीखेती र दूध उत्पादन गर्दै आउनुभएका चन्द्रलाल विदेशमा भन्दा बढी खुसी र सुखी हुनुहुन्छ । विदेशको पीडाले आफूलाई गाउँमै उद्यमी बन्न सिकाएको उहाँ बताउनुहुन्छ ।

“म विदेश जानभन्दा पहिला पनि सामान्य रूपमा तरकारीखेती गरेको थिए, तर अहिले जस्तो

व्यावसायिक बन सकेको थिएन, धेरै कमाइएला भनेर कतार पुगे, त्यहाँ त निकै कडा काम गर्नु पर्दथियो, साहुको नमिठो गालीबोली सहन नसकेर गाउँ फर्किएर यही केही गर्नु भनेर लागें”, उहाँले भन्नुभयो, “म अहिले ४० वर्ष भए, मेरा उमेरका धेरै युवा विदेश छन्, गाउँ फर्किएर व्यावसायिक रूपमा तरकारीखेती गर्ने हो भने साउदी कतारमा भन्दा बढी आमदानी गर्न सकिन्छ ।”

उहाँले तरकारी र दूध बेचेर आठ जनाको परिवार चलाउनु भएको छ । बुबा, आमा, श्रीमती र चार छोराछोरी यही पैसाबाटै धानेको उहाँको भनाइ छ । पहिले घरपरिवार चलाउनका लागि समस्या हुने गरेको स्मरण गर्दै तरकारीखेतीले सहज रूपमा जीवनयापन गर्नसकेर बनाएको पाण्डेले बताउनुभयो । खासगरी हिउँदेको बेमौसरी तरकारी उत्पादन गर्दै आएको उहाँले सुनाउनुभयो । सुरुमा आफूले रु १५ हजारबाट व्यवसाय सुरु गरेको भन्दै अहिलेसम्म करिब रु ३५ लाख लगानी भएको उहाँको भनाइ छ ।

कृषि ज्ञान केन्द्र बाग्लुङले टनेल, भकारी गर्न र अन्य व्यवस्थापनका लागि रु १५ लाख सहयोग गरेको जनाउँदै उहाँले नगरपालिकाबाट अपेक्षित सहयोग पाउन नसकेको गुनासो गर्नुभयो । रासस

प्रभु बैंक लिमिटेड शाखा कार्यालय बर्दियासका तपसिलमा उल्लेखित ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने तथा धितोमा रहेको सम्पत्ति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र माफत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना ।

(सूचना प्रकाशित मिति २०६२/०३/१८ गते बुधवारको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा)

यस बैंकबाट तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले लिएको किस्ता (साँवा, व्याज) भुक्तानी सम्बन्धी शर्त कबुलियत उल्लंघन गर्नु भएको तथा पटक पटक मौखिक एवं लिखित तरताकेता गर्दा समेत सोको पूर्ण बेवास्ता गरी ऋणी तथा जमानतकर्ताले कर्जा निर्यामित तथा चुक्ता गर्ने तर्फ चासो नदेखाई आलटाल गरी बसेको हुनाले बैंकले कर्जा असुलीका लागि मिति २०६१/०५/६ गते बिहवारको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने ३५ दिने सार्वजनिक सूचना तथा धितोमा रहेको सम्पत्ति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र माफत लिलाम बिक्री गर्ने बारेको ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो सूचना बमोजिम कर्जा चुक्ता तथा धितो लिलाम बिक्री हुन नसकेकोले मिति २०६१/१२/२६ गते मंगलबारको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ऋणी तथा जमानतकर्तालाई कर्जा चुक्ता गर्ने तथा धितो लिलाम बिक्री गर्ने बारेको १५ (पन्ध्र) दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो सूचना बमोजिम समेत कर्जा चुक्ता तथा धितो लिलाम बिक्री नभएकोले कर्जा असुलीका लागि कर्जा सुरक्षणको रूपमा बैंक समक्ष धितो रहेको तपसिलमा उल्लेखित सम्पत्ति जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरिने भएकोले उक्त सम्पत्ति के कति दर भाउ र मूल्यमा खरिद गरी लिने हो, सो व्यहोरा खुलाई यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र बैंकको शाखा कार्यालय, बर्दिया, महोत्तरीमा दाखिल गर्नु हुन्छ इच्छुक व्यक्ति तथा संगठित संस्था सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । प्राप्त बोलपत्रहरू यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिन अर्थात् मिति २०६२/०३/२५ गते बुधवार (सो दिन सार्वजनिक विदा परे)मा सोको लगत्तै बैंक खुलेको दिन बैंकको शाखा कार्यालय, बर्दिया, महोत्तरीमा दिनको ठीक ३:०० (तिन) बजे खोलिने भएकोले उक्त दिन उपस्थित हुन सम्बन्धित ऋणी, सुरक्षणधनी, ईच्छुक बोलपत्रदाता तथा सम्बद्ध सबैमा अनुरोध छ । प्राप्त बोलपत्रहरू बैंकले विना कुनै कारण दर्शाई स्वीकार वा अस्वीकार गर्न सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ । उक्त म्याद भित्र समेत कर्जा चुक्ता नभएका ऋणी तथा जमानतकर्ता लगायत नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम कर्जा चुक्ता केन्द्रको कालोसूचीमा समाविष्ट गर्नुपर्ने सम्बद्ध सबैलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका बमोजिम कर्जा चुक्ता केन्द्रको कालोसूचीमा समाविष्ट गराउन सकिने व्यहोरा जानकारी गराउँदै कर्जाको सुरक्षणको रूपमा बैंक समक्ष धितो रहेको तपसिलमा उल्लेखित अचल जायजया जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा अन्य प्रचलित कानूनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रस्तुत सूचनाको म्याद भित्र प्राप्त हुन आएका गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरिने र कुनै कारणवश तपसिलमा उल्लेखित जायजया लिलाम बिक्री नभएमा सो जायजया अन्य व्यवस्था गरी बेच विखन गर्न सक्ने वा नियमानुसार बैंकले आफ्नो नाममा सकार गरी लिन सक्ने तथा उक्त जायजयाबाट बैंकको सम्पूर्ण बक्यौता असुल उपर नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गरी लिइने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।

तपसिल	
क. ऋणी तथा जमानतकर्ताको विवरण : ऋणी : प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. २, उद्योग पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निदेशनालय, धरौल तथा साना उद्योग कार्यालय, जनकपुर, महोत्तरीमा प्राइभेट रजिष्ट्रेशन ऐन २०१४ बमोजिम मिति २०६२/०९/२६ मा दर्ता भई प्रा.फ.र.नं. १४५१/१६४/०६८-०६९ कायम भई, नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, आन्तरिक राजस्व विभाग, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जनकपुर धनुषाबाट मिति २०६८/११/०२ (सु.अ.क. दर्ता मिति २०६९/१२/२७) मा स्थायी लेखा नम्बर (पा.नं.) दर्ता प्रमाणपत्र नं. ३०४३३९२२२ को प्रमाणपत्र प्राप्त छपन साहको प्रोप्राइटरसिपमा रहेको मां जननी किराना पसल । फर्मको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) ।	जमानतकर्ता : बचुन साह (ना.प्र.नं. १६३०७४/१७६ जारी मिति २०६३/११/०६ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम तपस्या साह । बाजे : शंकर साह ।
जमानतकर्ता : सुरज कुमार (ना.प्र.नं. ०४९२३४४२२ जारी मिति: २०५१/१२/०९ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम जिवन साह कानु । पति : मिश्री साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।	जमानतकर्ता : उर्मिला देवी (ना.प्र.नं. १६३०७४/३६ जारी मिति: २०६३/११/१४ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : चुपन साह । पति : छपन साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।
जमानतकर्ता : मंवीरा साह (ना.प्र.नं. १६३०७४/१६८ जारी मिति २०६३/११/१४ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : योगेन्द्र साह कानु । पति : बचुन साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।	जमानतकर्ता : साहेब साह (ना.प्र.नं. १६३०७४/१७७ जारी मिति २०६३/११/०६ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम तपस्या साह । बाजे : शंकर साह ।
जमानतकर्ता : अनिता कुमारी (ना.प्र.नं. १६०३३४२९८ जारी मिति: २०६२/०९/०६ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. पर्सा) । साविक ठेगाना : पर्सा जिल्ला विरगंज म.न.पा. वडा नं. १० (साविक विरगंज न.पा. वडा नं. १३) । हालको ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ । बाबु : बुधन साह कानु । पति : साहेब साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।	जमानतकर्ता : ओम प्रकाश साह (ना.प्र.नं. १६३०७४/१७९ जारी मिति २०६३/११/०६ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम तपस्या साह । बाजे : शंकर साह ।
जमानतकर्ता : सविता कुमारी (ना.प्र.नं. १६-०५-७६-०००७१ जारी मिति: २०७६/०९/०९ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम नारायण साह कानु । पति : ओम प्रकाश साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।	जमानतकर्ता : सविता कुमारी (ना.प्र.नं. १६-०५-७६-०००७१ जारी मिति: २०७६/०९/०९ जारी गर्ने कार्यालय जि.प्र.का. महोत्तरी) । ठेगाना : महोत्तरी जिल्ला बर्दियास न.पा. वडा नं. १४ (साविक बर्दियास गा.वि.स. वडा नं. ५) । बाबु : राम नारायण साह कानु । पति : ओम प्रकाश साह । ससुरा : राम तपस्या साह ।

ख. धितो सुरक्षणको विवरण :
१. प्रोप्राइटर तथा जमानतकर्ता छपन साहको नाममा मालपोत कार्यालय बर्दियासमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको महोत्तरी जिल्ला २५ नं. बहादुरगंज गा.वि.स. वडा नं. ५ नक्सा सिट नं. ५ स्थित कित्ता नं. क्रमशः १११२, १११६, ६९९ र २६५९ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-३५-०, ०-०-३-०, ०-१-०-० र ०-०-७-० (बिघा) को घर/जग्गा तथा सो घर/जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत १
२. जमानतकर्ता सुरज कुमारको नाममा मालपोत कार्यालय बर्दियास, महोत्तरीमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको महोत्तरी जिल्ला २५ नं. बहादुरगंज गा.वि.स. वडा नं. ५ नक्सा सिट नं. ५ स्थित कित्ता नं. क्रमशः ५७६ र ५७९ को क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-१६-० र ०-०-४-० (बिघा) को घर/जग्गा तथा सो घर/जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत १
३. जमानतकर्ता बचुन साहको नाममा मालपोत कार्यालय बर्दियास, महोत्तरीमा दर्ता श्रेष्ठा कायम रहेको महोत्तरी जिल्ला २५ नं. बहादुरगंज गा.वि.स. वडा नं. ५ नक्सा सिट नं. ५ स्थित कित्ता नं. क्रमशः १११३, १११४ र १११९ क्षेत्रफल क्रमशः ०-०-३५-०, ०-०-२-० र ०-०-४-० (बिघा) को घर/जग्गा तथा सो घर/जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत १
४. ऋणी मां जननी किराना पसलको स्वमिव्तमा रहेको चालु सम्पत्तिहरू उपर हाइपोथिकेसन सुरक्षण.....१

पुनर्पत्र :
१. बोलपत्र सम्बन्धी शर्त बन्दै सहीतको बोलपत्र फारम शाखा कार्यालय बर्दियास, महोत्तरी तथा बैंकको प्रधान कार्यालयबबरमहल, काठमाण्डौ स्थित कर्जा असुली विभागबाट समेत प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
२. सम्पत्ति दाखिलखारेज नामसारी गर्दा नेपाल सरकारले तोके बमोजिम लाग्ने राजस्व लगायत सम्पूर्ण दैदस्तुर सकारकर्ता स्वयंले तिर्नुपर्नेछ ।
३. लिलाम हुने सम्पत्ति निरीक्षण अवलोकन गर्नु परेमा वा धितो लिलाम सम्बन्धी अन्य थप जानकारी आवश्यक भएमा बैंकको प्रधान कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौ स्थित कर्जा असुली विभाग र शाखा कार्यालय बर्दियासमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

प्रभु बैंक लिमिटेड
प्रधान कार्यालय: बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-५७९१६०००

सेफ कँडेल र खड्काको पाककलामा आधारित भोजनलिपि स्वादको चौथो संस्करणमा प्रदर्शित खाना स्वादिष्ट हुनुका साथै आकर्षक देखिन्थ्ये ।

माछाको आकर्षक परिकार बनाउनुभएको हो । सालमन, बुभुक्वा, सोल, जलकपुरलगायत माछाको फुलको तरकारी बनाइएको सेफ केसीले बताउनुभयो ।

सेफ कँडेल र खड्काको पाककलामा आधारित भोजनलिपि स्वादको चौथो संस्करणमा प्रदर्शित

स्वास्थ्यवर्द्धक र स्वादिलो परिकार हो । युरोपियन संस्कृतिमा ‘सि फुड’ अर्थात् माछालाई ब्रेन्ड फुड’ पनि भनिन्छ । माछालाई सही किसिमले सदुपयोग गरिएमा मस्तिस्क तिखो हुने विश्वास गरिन्छ ।”

सेफ केसीले भन्नुभयो, “माछाको फुललाई निकालेर केही

लुम्बिनी विकास बैंक लिमिटेडको तपसिलका ऋणीलाई कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना

क्र.सं.	ऋणीको विवरण	ऋणीको विवरण
२.	नाम : यादव परापालन तथा कृषि फार्म दर्ता गर्ने निकाय: प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. २, उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निदेशनालय, धरौल तथा साना उद्योग कार्यालय, धनुषा जनकपुरधाम दर्ता नं. : ११५१९/२७२/०७६/०७७, दर्ता मिति : २०५६/०७/०९ रजिष्टर्ड कार्यालय: गणेशमा नारनाथ - २, धनुषा प्रोप्राइटर : अभिमन्यु प्रसाद यादव, शाखा कार्यालय: जनकपुर	व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण १. नाम : अभिमन्यु प्रसाद यादव बाबुको नाम : शैप नारायण यादव बाजेको नाम : सहदेव यादव ठेगाना : पेटर्वा - ८, धनुषा हाल : गणेशमा नारनाथ - २, धनुषा ना.प्र.प.नं. : १७९०२४/२१५ जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति : २०६१/११/१३
	३. नाम : शैलेन्द्र यादव पतिको नाम : शैप नारायण यादव ससुराको नाम : सहदेव यादव ठेगाना : पेटर्वा - ८, धनुषा हाल : गणेशमा नारनाथ - २, धनुषा ना.प्र.प.नं. : ७०६११६०० जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति : २०४४/१०/१०	४. नाम : शैलेन्द्र यादव बाबुको नाम : शैप नारायण यादव बाजेको नाम : सहदेव यादव ठेगाना : पेटर्वा - ८, धनुषा हाल : गणेशमा नारनाथ - २, धनुषा ना.प्र.प.नं. : ७०६१२६०७ जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति : २०६२/१०/०३
	धितोको विवरण शैप नारायण यादवको नाममा मालपोत कार्यालय जनकपुर, धनुषामा दर्ता भरतपुर - ७ क, धनुषा हाल गणेशमान चारनाथ - २, धनुषा स्थित कित्ता नं. १७५ को क्षेत्रफल ०-०-१०-० (बिघा) तथा लवटीनी - ९ क, धनुषा हाल गणेशमान चारनाथ - २, धनुषा स्थित कित्ता नं. ९५३ को क्षेत्रफल ०-२-१७-२ (बिघा) को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत ।	

क्र.सं.	ऋणीको विवरण	व्यक्तिगत जमानत दिनेको विवरण
१.	नाम : दिलीप कुमार यादव बाबुको नाम : चन्दी राउत भन्ने राम चन्द्र यादव बाजेको नाम : सोही राउत यादव ठेगाना : बिसरभोरा - ७, धनुषा हाल : कमला - २, धनुषा ना.प्र.प.नं. : १६२४२२९६ जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति : २०५१/१२/१६ शाखा कार्यालय : जनकपुर	नाम : फेको देवी यादव पतिको नाम : दिलीप कुमार यादव ससुराको नाम : चन्दी राउत भन्ने राम चन्द्र यादव ठेगाना : बिसरभोरा - ७, धनुषा हाल : कमला - २, धनुषा ना.प्र.प.नं. : १७३०१२/४७६ जि.प्र.का. धनुषा जारी मिति : २०६३/११/१८
	धितोको विवरण १. दिलीप कुमार यादवको नाममा मालपोत कार्यालय जनकपुर, धनुषामा दर्ता रहेको माथी फिटकेया - ३ क, धनुषा स्थित कित्ता नं. १६५ को क्षेत्रफल क्षेत्रफल ०-०-८-० (बिघा) को जग्गा, सो जग्गामा बनेको घर र सो ले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलगापात समेत । २. धनि लुम्बिनी विकास बैंक लिमिटेड भई ऋणी दिलीप कुमार यादवको नाममा यातायात व्यवस्था कार्यालय जनकपुरमा दर्ता कायम रहेको सवारी दर्ता नं. प्र २-०२-००१ ग ०५५१ भएको Vinayak MAK RE को सवारी साधन थान १ ।	

लुम्बिनी विकास बैंक लि.
Lumbini Bank Ltd.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “ख” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
केन्द्रीय कार्यालय: सनराईज विजयापार्क, डिल्लीबजार, काठमाण्डौ
फोन नं. ०१-४५१३३३२, ४५१३३३३, ४५२१६६६, फ्याक्स नं. ०१-४५१३३३६

'मिडियाले भ्रम फैलायो'

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । नेकपा (एमाले) का केन्द्रीय सचिव रघुवीर महासेठले पार्टीभित्र कुनै गुट, उपगुट तथा कित्ता नरहेको दाबी गरेका छन् । केही मिडियाले विपक्षी दलहरूको इशारामा गुटबन्दीको भ्रम फैलाउने काम मात्र गरिरहेको उनले आरोप

लगाए । जनकपुरधाममा मंगलवार धनुषा क्षेत्र नम्बर ४ अन्तर्गत नेकपा एमालेको क्षेत्रीय समन्वय समितिद्वारा आयोजित क्षेत्रीय बैठकमा बोल्दै पूर्वप्रधानमन्त्रीसमेत रहेका सचिव महासेठले पार्टी एकतावद्ध भएर आगामी निर्वाचनको तयारीमा लागेको

स्पष्ट पारे । सो कार्यक्रममा प्रतिनिधिसभा सांसद जुली महासेठको समेत उपस्थिति रहेको थियो । सो बैठकमा क्षेत्रीय स्तरका पार्टी नेताहरू, कार्यकर्ता तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको समेत उल्लेखनीय सहभागिता थियो । नेता महासेठले जनताको भरोसा

जित्न सक्ने नेतृत्व निर्माण गर्न सबै नेता कार्यकर्तालाई आग्रह गर्दै पार्टी अनुशासन र विचारमा एकताको खाँचो औल्याए । सो बैठकमा स्थानीय विकास, संगठन विस्तार तथा समसामयिक राजनीतिक विषयमा छलफल भएको आयोजक समितिले जनाएको छ ।

'सुनचाँदी व्यवसायीहरूको माग जायज'

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । पूर्वउपप्रधानमन्त्री एवम् कांग्रेसका नेता विमलेन्द्र निधिले सुनचाँदी व्यवसायीहरूले राख्दै आएको माग जायज रहेको बताएका

वस्तुलाई विलासिता वस्तु भन्नु नमिल्ने बताए । उनले रूपैयाँ लिन बैंकमा डिपोजिट गर्न मिल्ने सुनलाई विलासिता वस्तु भन्न नसकिने बताए । सम्पत्ति र विलासिताको वस्तु दुबै अलग

छन् । जनकपुरधाममा मंगलबार विमानस्थलमा सञ्चारकर्मीहरूसँग आफ्नो धारणा राख्दै नेता निधिले आन्दोलित सुनचाँदी व्यवसायीहरूको माग जायज रहेको बताए । उनले सुनचाँदी विलासिताको सामग्री नभएको धारणा राखे । नेता निधिले अर्थतन्त्रसँग सिधा जोडिएको

अलग कुरा रहेको बताउँदै नेता निधिले सुनचाँदीमा विलासिता कर र मुल्य अभिवृद्धि कर दुवै नलामु पर्ने बताए । सरकारले कार्यदल गठन गरेर सुनचाँदी व्यवसायीहरूको समस्या समाधान गर्नुपर्ने नेता निधिले बताए । बजेटमा समावेश भए पनि अहिलेको लागि विलासिता कर लागु नगर्न उनले सरकारलाई आग्रह गरे ।

छानबिन प्रतिवेदन लुकाएको वन सचिव घिमिरेमाथि आरोप

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । वन तथा वातावरण मन्त्रालयअन्तर्गत कानुनी कारबाही प्रक्रिया गम्भीर प्रश्न उठाउने घटनाले फेरि मन्त्रालयमाथि प्रश्न चिन्ह खडा भएको छ । यसविचमा प्रतिवेदनलाई दबावमा राखेर सार्वजनिक नगर्ने प्रयास सचिव उद्धव घिमिरेबाट भएको भन्दै अभियानका संयोजक यादवले आलोचना गरेका छन् । सरकारी छानबिन प्रतिवेदन दबाउने र मन्त्रीसम्मसम्म नपुगे गर्ने कार्यले सुशासनमाथि गम्भीर प्रश्न खडा गरेको भन्दै यादवले आक्रोश व्यक्त गरेका छन् ।

स्थानीय नागरिक, सरोकारवालाहरू तथा वातावरणविद्हरूले सचिव घिमिरेमाथि छानबिन गर्न प्रदेस र संघ सरकारसँग जोडदार माग गरेका छन् । यस्ता गतिविधिले सरकारी संयन्त्रमा पारदर्शिता र जवाफदेहितामा प्रश्न उठाउने देखिएको छ ।

छिन छिनमा विद्युत कटौती हाकिम साहेबको मस्ती, आमजनको सारस्ती

सबैतिर विद्युत कटौती हुन्छ, विद्युतका आवासीय कर्मचारी र परिवार एसीमा बसेका हुन्छन् । सबैतिर भोल्टेज कमको समस्या हुन्छ, कर्मचारीजनका लागि यो शब्द मात्र हुन्छ । अधिकृत स्तरका प्रायः कर्मचारीको काठमाण्डु, गाउँ, कार्यस्थलमा जग्गा, भवन हुनुका साथै सन्तानहरू चिकित्सक, इन्जिनियरिंग संकायमा अध्ययनरत, कार्यरतको अवस्था छ ।

शाखा जाँदा गैर जिम्मेवारपूर्ण जवाफ, हाकिम साहेबको मोवाइलमा फोन गर्दा हाकिम साहेबको मोवाइलले आमजनलाई सरोकारभन्दा बाहिरको सूचीमा राखेका कारण सवाद गर्नु निरर्थक टान्छन् । हाकिम साहेबको स्थानीय तहका टूलाबडादेखि केन्द्रका हाकिमसँग अर्थको जादुगरी शक्ति निहित भएका कारण विलासपूर्ण जीवनयापनदेखि बढुवा, मानपदवी पनि उनकै शरणमा वसीभूत भएको हुन्छ । यस्तोमा आमजनको सास्तीप्रति गम्भीर हुनु प्रायः चरित्र नै हुँदैन ।

हाकिम साहेबसँग प्रत्यक्ष दर्शन भयो भने उनको कक्षमा बसेकाहरूसँग अर्थदेखि नाता, कारोबार, उद्यम लगायतका हिसाबकिताबको व्यस्तताले हाकिम साहेबलाई आमजनको समस्या सुन्ने र गम्भीर हुने समय नै हुँदैन । करिब तीन दशक अघिको लहानको यस्तै घटना स्मरण भएको छ । त्यस बेलाका

थियो तर उद्योगमा विद्युत हुन्थ्यो । आक्रोशले छलफलको स्वरुपमा आयो, उद्योग बाणिज्य संघमा छलफल हुँदा हाकिम साहेब सत्यवादी हरिचन्द्रभै प्रस्तुत भए भने उद्योगीले सहर्ष भन्ने - पैसा दिइ सेवा लिनु हाम्रो अधिकार हो । पैसा कसलाई सरकारलाई वा हाकिम साहेबलाई, त्यो प्रश्नको जवाफ गर्नुपर्ने थियो । अन्ततः आक्रोशीहरू छलफलबाट नैराश्य भई फर्किनु परेका थियो । तर हाकिम साहेबको स्वच्छ छवि जग्गा खरिददेखि भवन निर्माणसम्ममा उजागर भएको थियो । गंगाजलमा डुबेर निस्कदैमा धर्म हुँदैन चरित्र प्रदर्शन गरेका थिए । अख्तियारको दृष्टि त्यहाँसम्म नपुगेको कारण यस्ता प्रवृत्ति भएका हाकिम साहेबहरूले कुबेर बन्ने धोकोलाई निष्कलक पूर्वक साकार गरिरहेका छन् । सरोकारवाला मरुन, क्रन्दन गरुन, आक्रोशित होउन कुनै लेखाजोखा छैन । यी हाकिम साहेबहरूको विचार सुन्दा प्लानि पनि हुन्छ, अध्ययन, योग्यताप्रति उदेक

वस्तुतः असजिलो र अन्त्यारोको मात्र कहाँ हो र सत्य, असत्य, साँचो भुट यी सबै कुराको सीमारेखा भनेको नै बुझाइ, अनुभूति, धारणा हो । बुझाइ र धारणा निरपेक्ष बस्तु होइनन् । सापेक्ष हुन् । सापेक्ष भएकै कारण हिजो आहा भनिएका आज फटाहा हुन पुगेका छन् । छिन छिनमा विद्युत जाने समस्या र भोल्टेज कमले यी तथ्यको पृष्ठभूमि रहेका छन् । केही महिना पूर्व विद्युतको यो समस्या न्यून थियो भने करिब दुइ महिनादेखि यसले गम्भीर सवालसँगै उपभोक्ताको जीवनमा अधीरताको बाँध निर्माण गरिरहेको छ । यी समस्याले यो धरा कटै बरा भै, भएको छ । विचार र आदर्शका खेतमा भावनाको कुलो फर्काएर त्यहि भावनाको कुलोमा बगिरहने आमजनको शून्य उपलब्धिमा मात्र बाँच्नु परेको दुर्दान्त अवस्था छ ।

प्रचण्ड गर्मी छ, तापक्रम दिनहुँ बढ्ने क्रम जारी छ । शीतलताका लागि जन-जनमा चिन्ता, पीडा र छटपटी छ । गर्मीले पसिना बगाएर बस्ने नियति छ । चापाकल र इनार सुक्दै गएको छ । पानीको अभाव यत्रतत्र छ । पानी खान नपाइ बिरामी हुने दुर्भाग्यका रेखा लामो हुँदै गएको छ । काकाकुलको छटपटीलाई अनुभूति गर्ने निकायहरूको बेबास्ताको अध्याय थपिदै जानु बाध्यतामक थैगो बन्न पुगेको छ । जीवनशैली पीडादायी छ जीउन पनि मुस्किल छ ।

खासगरी रातिमा छिन छिनमा विद्युत जाने दिनचर्या नै बनेको छ । सोमबार रातिको कुरा गर्दा सैकण्डमै विद्युत जाने समस्या करिब १२ बजेसम्म जारी रह्यो । गर्मीले छटपटिएर छतमा बसेकाहरू विद्युत आगमनको प्रतीक्षा गर्दै थिए । विद्युत आए पनि भोल्टेज कमले पंखाले गति लिन सकेको थिएन । करिब १:३० बजेतिर भोल्टेजमा सुधार भए पछि छतमा बसेकाहरूको संख्या पनि घट्दै हुँदै गएको थियो ।

यो समस्या नयाँ होइन, विगतमा केही कमी थियो भने हाल पूर्व समयकै बोधका पाना पल्टिन थालेको छ । फ्यूज

हाकिम साहेबले लहानमा विद्युतको समस्या समाधानको नाममा ग्राहकको घरमा भएका मीटर परीक्षण गर्न कहाँ लानु भयो आजसम्म अनुरित छ । संयोगवस् एक पटक नवलपरासीमा उनीसँग भेट हुँदा गौरवका साथ आर्थिक चलखेल नमुना स्वीकार गर्दै भने - मेरो बढुवाको भविष्यसँग गाँसिएको समस्या थियो, टूला हाकिमलाई दामका रुपमा ग्राहकबाट परीक्षणका लागि ल्याइएको मीटर बिच्री गरी अर्पण गरिएको थैलीले बढुवाको मार्ग प्रशस्त गर्दै पदस्थापन भयो । कतिपय जनकपुरका हाकिम साहेबहरूमा पनि यस्तै प्रकृतिका योग्यता देखिएको बुझाइ छ । जनकपुरमा घर बनाए, विराटनगरमा घर बनाए, काठमाण्डुमा घर बनाए । सरकारी तलबबाट ब स्वप्न महललाई सार्थकता दिएका छन् यक्ष प्रश्न छ । कुनै बेला लोडसेँडिंगको लहर थियो, जनकपुरवासी गर्मीले छटपटी रहन्थे जनकपुरवासीको घरमा विद्युत हुँदैन

सिरसिया नदीको प्रदूषण रोक्न दण्डित गर्नुपर्छ

टुडे समाचारदाता
वीरगञ्ज । पर्साको वीरगञ्जको लाइफ लाइनका रुपमा रहेको सिरसिया नदीको प्रदूषण नियन्त्रणका लागि नदी प्रदूषण गर्ने उद्योगसँगै स्थानीय निकायका जनप्रतिनिधि, सुरक्षा निकायका प्रमुख र सरोकारवालाहरूले सामुहिक रुपमा लिखित प्रतिवद्धता जनाएका छन् ।

उद्योग, बाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्रालयको उद्योग विभागले वीरगञ्जमा मंगलबार आयोजना गरेको कार्यक्रममा उनीहरूले तीन दशकदेखि प्रदूषणको सिकार बनेको सिरसिया नदीलाई प्रदूषणमुक्त बनाउनका लागि सामुहिक रुपमा हस्ताक्षर गर्दै लिखित प्रतिवद्धता व्यक्त गरेका छन् । सो कार्यक्रममा वीरगञ्ज महानगरपालिकाका मेयर राजेशमान सिंहले सिरसिया नदी प्रदूषण गर्ने उद्योगहरूलाई महानगरले आर्थिक जरिवाना गर्दासमेत नटेरेको अवस्था रहेको बताए । अब प्रतिवद्धता भन्दा नेपालको कानुनमा उल्लेख दण्डात्मक विधि नै अपनाउन आवश्यक भइसकेको उनको भनाइ छ । त्यसका लागि स्थानीय प्रशासन निर्मम भएर

अगाडि बढनुपर्नेमा उनले जोड दिए । वीरगञ्ज महानगरका मेयर सिंहले सिरसिया नदीको प्रदूषण नियन्त्रणमा वीरगञ्ज महानगरले थालेको अभियानमा बाराको जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले सहयोग नगरेको गुनासो पनि पोखे । नदी प्रदूषित गर्ने मध्येका ५ वटा उद्योगलाई महानगरपालिकाले ३/३ लाखको दरले जरिवाना गरिसकेको र त्यति गर्दापनि अटेर गर्ने ३ वटा उद्योगहरूभित्रै फोहरको डङ्गर लगेर फाल्दापनि अझै नदीको प्रदूषण नरोकिएको उनले बताए । पर्साका प्रमुख जिल्ला अधिकारी गणेश अर्यालले नदी प्रदूषण रोक्न अब अनुरोध होइन सिधै कानुनी दण्डात्मक कारबाही

स्रोत नखुलेको २८ लाख रुपैयाँसहित ३ जना पक्राउ

टुडे समाचारदाता
वीरगञ्ज । स्रोत नखुलेको २८ लाख २८ हजार रुपैयाँ हुण्डीको रकमसहित तीन जनालाई पर्सा प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेमा पर्सा जिल्लाको पकहामैनपुर गाउँपालिका-२ का २६ वर्षीय अनिलकुमार बर्णवाल, वीरगञ्ज महानगरपालिका-३ आदर्श टोलका २३ वर्षीय बिनितकुमार श्रीवास्तव र बाराको परवानीपुर गाउँपालिका-४ का ४४ वर्षीय दीपककुमार सोनार छन् ।

अवस्थामा उनलाई नियन्त्रणमा लिइएको थियो । श्रीवास्तवलाई वीरगञ्ज-८ स्थित लिंक रोडबाट १५ लाख ८१ हजार रुपैयाँसहित नियन्त्रणमा लिइएको हो । सोनारलाई वीरगञ्ज-१६ रजत जयन्ती चोकबाट पक्राउ गरिएको थियो । ना १६ प २३२८ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार सोनारको खलतीबाट ३ लाख रुपैयाँ नगद बरामद गरिएको पर्सा प्रहरीले जनाएको छ । तीनी जनालाई हुण्डी रकमसहित

टुडे समाचारदाता
काठमाण्डु । प्रहरी वृत्त गौशालाको विशेष टोलीले मंगलबार साँझ पेस्तोलसहित दुई जनालाई पक्राउ गरेको छ । काठमाण्डु महानगरपालिका-८ स्थित तिलगंगाबाट प्रहरी टोलीले महोत्तरीका २९ वर्षीय सुरेशकुमार राम र २५ वर्षीय दिनेशकुमार रामलाई पक्राउ गरेको थियो । जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाण्डुका एसपी अपिल बोहराका अनुसार उनीहरूको कोठा खानतलासी गर्दा किटक्याट चकलेटको बड्ढाभित्र एक थान कटुवा पेस्तोल, दुई थान म्यागजिन र खुकुरी भेटिएको थियो ।

काठमाण्डु प्रहरीका अनुसार पक्राउ परेका दुवैजना सहोदर दाजुभाइ हुन् । उनीहरूले दुई वर्षदेखि तिलगंगा मेडिकल पसल सञ्चालन गर्दै आएका छन् । प्रहरीको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट उनीहरूले आवश्यक पर्ने कागजातबिना मेडिकल सञ्चालन गरेको खुलेको छ । औषधि बिक्री गर्ने दिनेशकुमार रामले फार्मसीसमेत नपढेको खुलेको छ । मेडिकल पसलबाट हतियार किनबेच भइरहेको सूचनाको आधारमा प्रहरीको

टोली उनीहरूले सञ्चालन गरेको मेडिकल पसल पुगेको थियो । औषधि खरिद गर्ने नाममा प्रहरीको टोलीले उनीहरूमाथि निगरानी गरिरहेको थियो । हामीले केही औषधि पनि खरिद गर्छौं । तर, खरिद गर्ने मानिस त आपन सुरेशमाथि शंका लागेर कोठामा लिएर खानतलासी गर्दा पेस्तोल भेटियो । प्रहरीका अनुसार, उनीहरूले कागज तथा प्लास्टिकले च्याप गरेर किटक्याट चकलेटको

बड्ढाभित्र पेस्तोल राखेको भेटिएको हो । उनीहरूमाथि प्रहरीले हातहतियार खरिदजाना कसुरमा अनुसन्धान अघि बढाएको छ । प्रहरीले उनीहरूले भारतबाट पेस्तोल ल्याएको आशंका गरेको छ । तर, हतियारको प्रयोजन खुलेको छैन । यसमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ । केही दिनअघि पनि गौशाला प्रहरीको टोलीले औषधिसम्बन्धी जानकारी नै नभएकी र डाक्टरको सल्लाहबिना औषधि बिक्री गरेको आरोपमा गोपिकृष्ण हलर्नाजक रहेको मेडिकल पसलबाट एक महिलालाई पक्राउ गरेको थियो । सो पसलसमेत अवैधरूपमा सञ्चालनमा रहेको छ ।